

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра міжнародної економіки**

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНО
Завідувач кафедри
_____ Сергій ВОЙТКО
«__» _____ 2023 р.

**Дипломна робота
на здобуття ступеня бакалавра
за освітньо-професійною програмою «Міжнародна економіка»
спеціальності 051 «Економіка»
на тему: «Формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного
партнерства в системі вищої освіти України»**

Виконала:
студентка ІV курсу, групи УС-91
Чепурна Христина Олександрівна
Керівник:
к.е.н., доцент

Кухарук Анна Дмитрівна _____

Рецензент:
к.е.н., доцент

**Царьова Тетяна
Олександрівна** _____

Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає запозичень з праць інших авторів без
відповідних посилань.

Студентка _____

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра міжнародної економіки
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Спеціальність 051 Економіка
Освітньо-професійна програма 6.030503 «Міжнародна економіка»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Сергій ВОЙТКО
« ____ » _____ 2023 р.

**ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу студентці
Чепурній Христині Олександрівни**

1. Тема роботи: «Формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України» керівник роботи: к.е.н., доцент Кухарук Анна Дмитрівна, затверджені наказом по університету від 31 травня 2023 р. №2077

2. Строк подання студентом роботи: 14 червня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: статистичні дані Міністерства фінансів України, Міністерства освіти і науки України; наукові праці та інші електронні джерела.

4. Зміст (дипломної роботи) пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно розробити): зміст міжнародної проєктної діяльності в системі вищої освіт, методи оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів, інструменти формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти, характеристика проєктів міжнародного партнерства за участю університетів, аналіз чинників комерційного успіху міжнародних освітніх проєктів в умовах світових трансформацій, оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів за участю України, визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України, розробка заходів з

підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслеників, плакатів, презентацій тощо): 6 таблиць, 6 рисунки, 2 графіки, презентація складає 15 слайдів.

6. Дата видачі завдання: 20 жовтня 2022 р.

7. Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Закріплення студента за науковим керівником дипломної роботи	01.09.2022-20.09.2022	Виконано
2.	Вибір теми дипломної роботи та затвердження її на засіданні кафедри	21.09.2022-18.10.2022	Виконано
3.	Розробка змісту дипломної роботи та видача завдання керівником	18.10.2022-31.10.2022	Виконано
4.	Підписання завідувачем кафедри листа «Завдання на дипломну роботу студенту»	01.11.2022-03.11.2022	Виконано
5.	Підбір літератури за темою дипломної роботи та її аналіз	03.11.2022-30.11.2022	Виконано
6.	Підготовка теоретичного розділу та погодження його змісту з керівником дипломної роботи	31.12.2022	Виконано
7.	Проведення аналізу об'єкта економічного дослідження	01.01.2023-28.02.2023	Виконано
8.	Узагальнення результатів аналізу та виявлення невикористаних резервів у діяльності досліджуваного об'єкту	01.03.2023-15.03.2023	Виконано
9.	Завершення підготовки другого розділу	20.03.2023	Виконано

10.	Розробка та обґрунтування удосконалень, які є основою третього, рекомендаційного розділу	21.03.2023- 20.04.2023	Виконано
11.	Узагальнення отриманих наукових результатів всієї роботи на підготовка загальних висновків	21.04.2023- 27.04.2023	Виконано
12.	Оформлення дипломної роботи та перевірка її науковим керівником	28.04.2023- 15.05.2023	Виконано
13.	Доопрацювання дипломної роботи задля усунення виявлених керівником недоліків	16.05.2023- 22.05.2023	Виконано
14.	Проведення попереднього захисту та оформлення відгуку науковим керівником	23.05.2023- 25.05.2023	Виконано
15.	Подання дипломної роботи на перевірку на плагіат і проходження норм контролю	До 31.05.2023	Виконано
16.	Надання дипломної роботи рецензенту. Підготовка рецензентом офіційної рецензії за встановленим зразком	28.05.2023- 31.05.2023	Виконано
17.	Підготовка доповіді та наочних матеріалів до захисту	01.06.2023- 05.06.2023	Виконано
18.	Захист дипломної роботи перед ЕК	згідно із затвердженим графіком	

Студентка _____ Христина ЧЕПУРНА

Керівник роботи _____ Анна КУХАРУК

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: «Формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України» містить 6 таблиць, 6 рисунки, 2 графіки, презентація складає 15 слайдів. Перелік посилань нараховує 40 найменувань.

Метою роботи є дослідження процесу формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України. Робота спрямована на виявлення факторів, які впливають на привабливість таких проєктів, а також на розробку рекомендацій щодо їх покращення.

Об'єктом дослідження є система вищої освіти України, зокрема її потенціал для залучення іноземних інвестицій у проєкти міжнародного партнерства.

Предмет дослідження – процес формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України.

Методи дослідження: для досягнення поставлених цілей та вирішення поставлених завдань у дипломній роботі "Формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України" використовувалися наступні методи дослідження:

1. Аналітичний метод: використовувався для аналізу наукової літератури, наукових досліджень, статистичних даних та інших джерел, що стосуються проблематики формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти.

2. Порівняльний аналіз: Був використаний для порівняння досвіду інших країн у формуванні інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти з українською практикою.

Результати роботи: у процесі дослідження були отримані наступні результати:

1. Провела аналіз актуальності теми та визначено основні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України.

2. Проаналізувала основні проблеми та виклики, що впливають на інвестиційну привабливість проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України, такі як недостатня фінансова підтримка, нестабільна правова база та недостатня прозорість управління.

Рекомендації щодо використання результатів роботи:

1. Розроблена стратегія залучення іноземних інвестицій в проєкти міжнародного партнерства в системі вищої освіти, зосереджуючись на покращенні фінансової підтримки та створенні привабливих умов для інвесторів.

2. Розвинуто міжнародні партнерства та співпрацю з визначеними успішними країнами, обмінюючись кращими практиками та впроваджуючи успішні моделі в сфері вищої освіти.

3. Удосконалено механізми моніторингу та оцінки інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти. Це допоможе виявляти потенційні проблеми та вносити необхідні корективи для покращення інвестиційного клімату.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, міжнародне партнерство, вища освіта, формування, проєкти, економічний розвиток, фінансова підтримка, правова база, управління проєктами, моніторинг, оцінка, рекомендації, співпраця, механізми, кадровий потенціал, стабільність, прозорість, управлінські інструменти.

ABSTRACT

Diploma Work on the Topic: "Formation of Investment Attractiveness of International Partnership Projects in the Higher Education System of Ukraine" contains 6 tables, 6 figures, 2 charts, and the presentation consists of 15 slides. The reference list includes 40 citations.

The aim of the work is to investigate the process of forming investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system of Ukraine. The work focuses on identifying factors that influence the attractiveness of such projects and developing recommendations for their improvement.

The object of the research is the higher education system of Ukraine, particularly its potential for attracting foreign investments in international partnership projects.

The subject of the research is the process of forming investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system of Ukraine.

Research Methods: The following research methods were used in the diploma work "Formation of Investment Attractiveness of International Partnership Projects in the Higher Education System of Ukraine" to achieve the set goals and address the tasks:

Analytical Method: Used to analyze scientific literature, research studies, statistical data, and other sources related to the issues of forming investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system.

Comparative Analysis: Used to compare the experiences of other countries in forming investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system with Ukrainian practices.

Research Results: The following results were obtained during the research process:

1. An analysis of the relevance of the topic was conducted, and the main factors influencing the investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system of Ukraine were identified.

2. The main problems and challenges affecting the investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system of Ukraine were identified, such as insufficient financial support, unstable legal framework, and lack of transparency in governance.

Recommendations for the Utilization of the Research Results:

1. Develop a strategy to attract foreign investments in international partnership projects in the higher education system, focusing on improving financial support and creating attractive conditions for investors.

2. Foster international partnerships and cooperation with successful countries, exchanging best practices and implementing successful models in the field of higher education.

3. Establish mechanisms for monitoring and assessing the investment attractiveness of international partnership projects in the higher education system. This will help identify potential issues and make necessary adjustments to enhance the investment climate.

Keywords: investment attractiveness, international partnership, higher education, formation, projects, economic development, financial support, legal framework, project management, monitoring, evaluation, recommendations, cooperation, mechanisms, human resources potential, stability, transparency, management tools.

Зміст

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

1.1. Зміст міжнародної проєктної діяльності в системі вищої освіти

1.2. Методи оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів

1.3. Інструменти формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

2.1. Характеристика проєктів міжнародного партнерства за участю університетів

2.2. Аналіз чинників комерційного успіху міжнародних освітніх проєктів в умовах світових трансформацій

2.3. Оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів за участю України

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

3.1. Визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України

3.2. Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості.

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Вступ

Актуальністю теми. Сучасний світ характеризується загостреною конкуренцією та швидкими змінами, особливо в економічній сфері. В умовах глобалізації та інтеграції країн, міжнародне партнерство стає ключовим фактором успіху для багатьох галузей, зокрема для системи вищої освіти. Важливою умовою ефективного міжнародного партнерства є інвестиційна привабливість проєктів вищої освіти, що робить дану тему особливо актуальною.

Україна, як країна з великим потенціалом у сфері вищої освіти, має можливість привернути іноземні інвестиції для розвитку своєї освітньої системи та підвищення її конкурентоспроможності. Однак, інвестиційна привабливість проєктів міжнародного партнерства є складним та багатогранним процесом, який потребує детального аналізу та розробки стратегій для залучення іноземних інвестицій. Тому вивчення факторів, що впливають на інвестиційну привабливість проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України, є важливим завданням для вчених та практиків в галузі економіки.

Метою теми: дослідження процесу формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України. Робота спрямована на виявлення факторів, які впливають на привабливість таких проєктів, а також на розробку рекомендацій щодо їх покращення.

Об'єктом дослідження є система вищої освіти України, зокрема її потенціал для залучення іноземних інвестицій у проєкти міжнародного партнерства.

Предмет дослідження – процес формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України.

Завдання:

1. Визначити зміст міжнародної проєктної діяльності в системі вищої освіти;
2. Написати методи оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів;

3. Визначити інструменти формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти;
4. Охарактеризувати проєкти міжнародного партнерства за участю університетів;
5. Проаналізувати чинники комерційного успіху міжнародних освітніх проєктів в умовах світових трансформацій;
6. Оцінити інвестиційну привабливість міжнародних освітніх проєктів за участю України;
7. Визначити напрями підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України;
8. Розробити заходи з підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості.

База дослідження: при підготовці дипломної роботи були використанні напрацювання вітчизняних та іноземних науковців, кваліфікаційні роботи магістерського рівня, монографії, офіційний сайт Державної служби статистики України, офіційний сайт МОН, офіційний сайт Міністерства фінансів України та та наукові праці.

Методи дослідження: протягом всього дослідження були використанні такі методи, як метод статистичної обробки і узагальнення інформації, абстрагування, аналогії та порівняльного аналізу, синтезу, графічний, аналітичний, схематичний та інші.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

1.1. Зміст міжнародної проєктної діяльності в системі вищої освіти

На сьогоднішня міжнародна проєктна діяльність є дуже важливою для розвитку вищої освіти, навіть якщо ви навчаєтесь на філолога української мови.

Міжнародна проєктна діяльність в системі вищої освіти включає широкий спектр активностей, спрямованих на співпрацю між університетами та освітніми установами різних країн. Цей вид діяльності сприяє обміну знаннями, технологіями та ідеями, розвитку наукових досліджень, підвищенню якості освіти та глобальному розумінню.

Міжнародна проєктна діяльність в системі вищої освіти має значний потенціал у зміцненні міжнародного співробітництва, розвитку освіти та науки, а також в утворенні міжкультурного розуміння та сприянні глобальному прогресу.

Основні аспекти міжнародної проєктної діяльності в системі вищої освіти включають:

- **Обмін студентами:** Університети підтримують програми обміну студентами, які дозволяють студентам навчатися або працювати за кордоном на певний період часу. Це сприяє розвитку міжкультурного розуміння, вдосконаленню мовних навичок та розширенню академічних можливостей.
- **Міжнародні наукові дослідження:** Університети активно залучаються до спільних наукових проєктів з участю вчених та дослідників з різних країн. Це сприяє обміну науковими знаннями, розвитку нових технологій та інновацій.
- **Партнерство з іноземними університетами:** Університети укладають угоди про партнерство з іншими установами вищої освіти з метою

спільної реалізації проєктів, обміну фахівцями та студентами, розробки спільних програм навчання тощо.

- Участь у міжнародних конференціях та семінарах: Університети організовують та беруть участь у міжнародних наукових конференціях, семінарах та воркшопах. Це дозволяє обмінюватися новими ідеями, досвідом та результатами досліджень. Такі події сприяють встановленню контактів з колегами з інших країн і розвитку міжнародної наукової спільноти.
- Реалізація спільних освітніх програм: Університети можуть створювати спільні освітні програми з іншими університетами з метою надання студентам можливості отримати подвійні ступені або міжнародно визнані дипломи. Це сприяє залученню студентів з різних країн та розширенню їх академічних перспектив.
- Проектна співпраця з міжнародними організаціями: Університети можуть брати участь у проєктах, фінансованих міжнародними організаціями, які спрямовані на розвиток освіти, науки та інновацій. Це можуть бути проєкти у сфері сталого розвитку, міжнародного співробітництва, культурного обміну тощо.
- Мобільність викладачів та науковців: Міжнародна проєктна діяльність включає також можливості для викладачів та науковців подорожувати та працювати в інших університетах, проводити гостьові лекції, брати участь у спільних дослідницьких проєктах та співпрацювати з міжнародними колегами.

В умовах стрімких змін, якими супроводжуються економічні процеси розвитку країн світу, особливо під впливом кризових явищ, формуються нові критерії успішності бізнесу, організацій та установ. Серед таких критеріїв особливими є новаторство та креативність, технологічна готовність, стійкість і відпорність (здатність протидіяти негативним чинникам зовнішнього середовища), проєктна орієнтованість. Останній критерій, в свою чергу, є достатньо

комплексним і цікавим з точки зору стратегічного управління, що обумовлюється власне специфікою проектної діяльності компаній, організацій та установ.

Слово «проект» походить від латинського слова «projectum», яке утворилося із слів «pro» і «jacere» і означає «закинутий уперед». У спеціальній літературі різноманітність визначень поняття «проект» (project) пояснюється передусім різними методологічними підходами [1, с. 6]. Зокрема, в тематичній літературі є достатньо широкі, а також стислі визначення змісту поняття «проект». Наведемо деякі з них.

Н.В. Блага акцентує увагу на такому визначенні: проект – це тимчасові заходи, спрямовані на досягнення унікального продукту, послуги чи відповідного результату [2, с. 8].

Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П. Малик під поняттям «проект» розуміють сукупність цілеспрямованих, послідовно орієнтованих у часі, одноразових, комплексних і нерегулярно повторюваних дій заходів або робіт), орієнтованих на досягнення кінцевого результату в умовах обмеженості ресурсів і заданості термінів їх початку і завершення [3].

В цілому, проект є особливою формою діяльності через те, що він розробляється для отримання нового унікального результату, доданої вартості, цінності. Проект допомагає вирішити актуальну задачу чи проблему, приводить до досягнення конкретних цілей. Для його реалізації потрібні ресурси та час, як і визначені заздалегідь і дотримання яких прямо впливає на успішність проекту.

Проектна діяльність належить до унікальних способів людської практики, пов'язаної із передбаченням майбутнього, створенням його ідеального образу, здійсненням та оцінкою наслідків реалізації задумів [4, с. 263]. Результатом проектної діяльності часто має стати розробка інновацій. Взагалі, інноваційна діяльність і проектна діяльність достатньо пов'язані, оскільки мають схожі цілі і часто здійснюються на схожих засадах. Останнім часом помітні трансформації відбуваються в декількох сферах, зокрема в системі вищої освіти, де помітно зростає кількість проектів міжнародного партнерства. Це є позитивним явищем, оскільки може слугувати покращенню роботи національної інноваційної системи.

Як зазначається в [5], ринок освітніх послуг є одним з найважливіших елементів національної інноваційної системи. Тому заклади вищої освіти, які обрали інноваційний шлях розвитку, є конкурентоспроможними на ринку освітніх послуг. За рахунок реалізації конкурентних механізмів ринок помітно сприяє участі в інноваційному процесі. Конкуренція, заснована на інноваціях, якості та своєчасності, є важливим чинником активізації навчальних закладів і вирішальним фактором прискорення розробки та впровадження нових наукових продуктів. Інноваційні заклади вищої освіти здатні швидко адаптуватися до мінливості ринку. Тому інновації є одним з головних чинників конкурентоспроможності вищих навчальних закладів.

У науковій літературі зустрічається багато поглядів щодо класифікації проєктів. На основі аналізу деяких джерел та за допомогою узагальнення віднайдених тверджень сформуємо таблицю, в якій містяться відомості про класифікацію проєктів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація проєктів

№	Класифікаційна ознака	Види проєктів
1	За масштабом результату	Монопроєкти, мультипроєкти, мегапроєкти
2	За джерелом фінансування	Власні проєкти підприємства; проєкти пайового фінансування; проєкти боргового фінансування; проєкти бюджетного фінансування; проєкти змішаного фінансування
3	За тривалістю	Короткострокові; середньострокові; довгострокові
4	За видом ефектів	Соціальні; економічні; організаційні; технічні; технологічні; екологічні; змішані
5	За характером сфери реалізації	Науково-технічні; освітньо-наукові; інноваційні; комбіновані
6	За статусом учасників	Вітчизняні; зарубіжні; міжнародні
7	За складністю проєкту	Прості; складні
8	За масштабом	Малі; середні; великі

9	За бюджетом	Низькобюджетні проекти; проекти з середніми витратами; проекти з великими витратами
10	За взаємозв'язком із іншими проектами	Незалежні; альтернативні; взаємозамінні; синергійні

Джерело: складено на основі систематизації [6-10]

Як видно з табл. 1.1, існує достатньо широка класифікація проектів, і від того, який саме проєкт наразі є домінуючим в організації, залежить характер і спрямованість інноваційного розвитку цієї організації. Так, система вищої освіти є особливою, на нашу думку, тим, що для університетів як суб'єктів проєктної діяльності є однаково важливо отримати як комерційний ефект від проєкту (економічну вигоду), так і некомерційний ефект, який часто є навіть більш важливим.

Важливим аспектом, який потрібно враховувати при аналізі проєктної діяльності організацій, є середовище проєкту, від якого залежить успішність взаємодії учасників і результативність проєкту. При цьому є відмінність складу зовнішнього середовища виробничих комерційних проєктів (рис. 1.1) та проєктів в сфері вищої освіти.

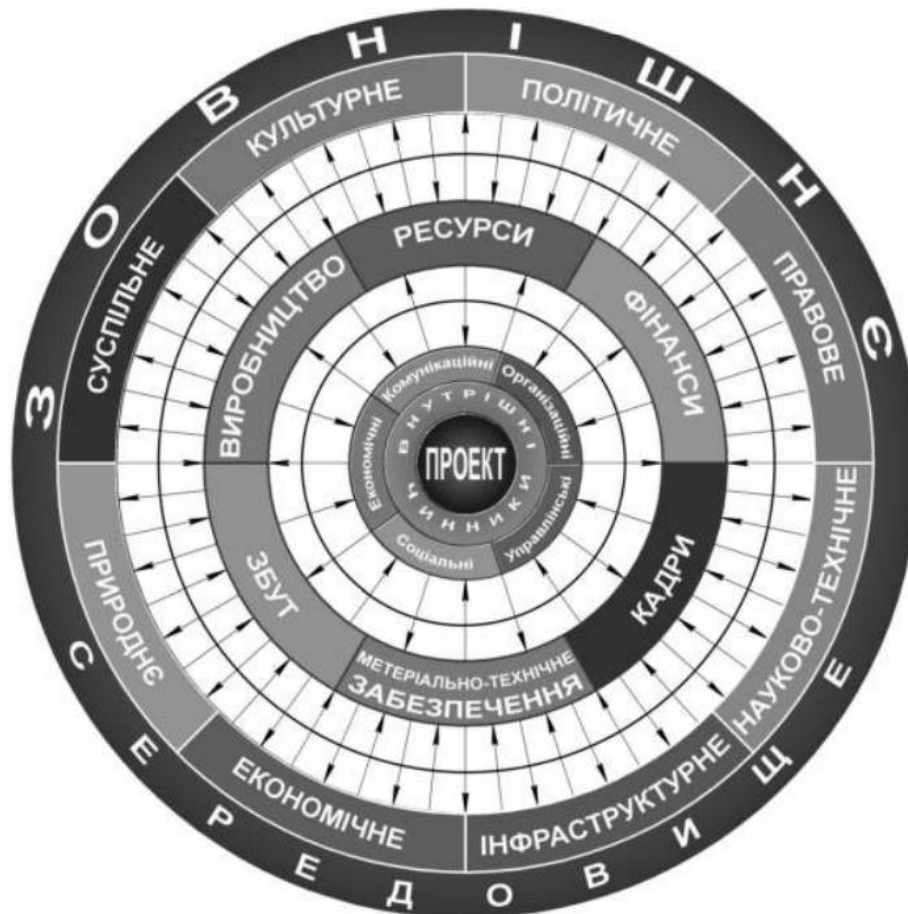

Рис. 1.1. Динаміка взаємодії зовнішніх і внутрішніх чинників середовища проекту.

Джерело: [11, с. 42]

Як видно з рис. 1.1, середовище виробничого комерційного проекту представлено різними чинниками (соціальними, економічними, політичними, тощо), що є характерним і для освітніх проектів. Принципова відмінність проектів в системі вищої освіти в тому, що в них може бути відсутній виробничий процес, проте вони так чи інакше можуть позначатися на розвитку промисловості через проведені НДДКР. Разом з тим, частіше виробничі процеси відсутні, а тому і чинників, пов'язаних із виробничим процесом і використанням в такий спосіб ресурсів буде менше.

На думку Л.М. Суслікова, І.П. Студеняка [12, с. 197], в даний час організаційно-економічне середовище, в якому працюють науково-технічні організації, визначається:

- скороченням платоспроможного попиту замовників;

- певною «відірваністю» науково-технічної продукції від споживачів;
- обмеженістю бюджетних коштів у зв'язку з різким спадом виробництва;
- неплатоспроможністю підприємств протягом тривалого часу;
- гострою залежністю економіки від імпорту, а також зростаючої зовнішньої і внутрішньої заборгованості;
- наявністю недержавного сектора науки;
- низьким попитом з боку комерційних структур на власне наукову продукцію та, навпаки, зростанням їх зацікавленості у використанні кваліфікованих наукових кадрів, обладнання,
- матеріалів, що знаходяться в сфері науки;
- відсутністю істотних податкових пільг;
- неефективним державним регулюванням науки або повною його відсутністю.

Складно погодитись із наведеними твердженнями щодо відсутності регулювання наукової діяльності, оскільки саме за останні роки стрімко зросли можливості для вітчизняних університетів, в тому числі щодо міжнародної співпраці, оскільки ті умови, в яких опинилися суб'єкти системи вищої освіти в Україні з початком повномасштабної війни, спонукали світову спільноту до пошуку інструментів підтримки українських ВНЗ, і тому наразі спостерігається збільшення кількості програм, що регулюють проєктно-грантову діяльність ВНЗ. На сьогодні можна спостерігати таке явище, як зростання інвестиційної привабливості проєкту, якщо серед учасників є українські організації.

1.2. Методи оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів

Оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів може включати різні методи та підходи. Ось кілька основних методів, які можуть бути застосовані:

- **Фінансовий аналіз:** Цей метод включає оцінку фінансових показників проєкту, таких як загальні витрати, потенційні доходи, прибуток, зворотний період і показники рентабельності, такі як ROI (прибуток від інвестицій), NPV (чиста поточна вартість) і IRR (внутрішня норма доходності). Це допоможе визначити фінансову стійкість та доцільність проєкту.
- **Ринковий аналіз:** Цей метод включає оцінку ринкового потенціалу проєкту. Він передбачає дослідження ринку, аналіз конкурентів, визначення цільової аудиторії та оцінку попиту на освітні послуги, які надаються проєктом. Ринковий аналіз допомагає визначити можливості для залучення студентів та досягнення конкурентних переваг.
- **Суспільний вплив:** Оцінка суспільного впливу проєкту може бути важливим фактором при оцінці його інвестиційної привабливості. Враховуючи соціальні та культурні аспекти, такі як розвиток освіти, підвищення рівня освіченості або зменшення нерівності, можна визначити соціальну цінність проєкту.
- **Стратегічний аналіз:** Цей метод оцінює відповідність проєкту стратегічним цілям та пріоритетам інвестора. Враховуючи стратегічну важливість проєкту, його внесок у розвиток організації цієї або країни, інвестор може визначити його інвестиційну привабливість.
- **Світовий рейтинг:** Один із способів оцінки інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів - це використання світових рейтингових систем, таких як рейтинги університетів, рейтинги освітніх програм, рейтинги країн за якістю освіти. Ці рейтинги базуються на різних критеріях, таких як академічна репутація, якість освітніх програм, наукова продуктивність, студентська рейтингова оцінка тощо.
- **SWOT-аналіз:** SWOT-аналіз (аналіз сильних сторін, слабких сторін, можливостей і загроз) є ще одним методом, який допомагає оцінити

інвестиційну привабливість проєкту. Він дозволяє ідентифікувати переваги та недоліки проєкту, а також визначити можливості та загрози, які можуть впливати на його успішність.

Економічний аналіз та проведення оцінювання будь-якого явища чи процесу має враховувати його змістовні характеристики. Тобто, дослідник має бути обізнаним щодо специфіки явища, здатності, характеристики, які оцінюються, а також особливості прояву об'єкту оцінювання в різних сферах діяльності. Так, задля визначення та узагальнення методичних аспектів оцінювання рівня інвестиційної привабливості проєктів потрібно розуміти сутність інвестиційної привабливості, що узагальнено представлена в табл 1.2.

Таблиця 1.2

Змістовні аспекти інвестиційної привабливості

№	Аспект	Характеристика
1	Врахування вимог потенційних інвесторів	Рівень інвестиційної привабливості підвищується за швидкого досягнення консенсусу інтересів між суб'єктами інвестиційного процесу. Тому обов'язковим елементом у визначенні має стати врахування вимог потенційних інвесторів, забезпечення яких є важливою умовою високої іміджевої оцінки підприємства.
2	Присутність подвійного ефекту	Процес інвестування передбачає здійснення суб'єктно-об'єктних відносин з приводу генерування, перерозподілу та споживання капіталу. Замовником проведення оцінки інвестиційної привабливості може бути як суб'єкт, так і об'єкт інвестування. Характерна риса успішного інвестування – це обов'язкова присутність подвійного ефекту: позитивних наслідків як для суб'єкта інвестування (інвестора), так і для об'єкта (реципієнта).
3	Врахування перспектив розвитку проєкту	Одним з найважливіших завдань, які стоять перед інвестором, є вибір таких інвестиційних об'єктів, що мають найпривабливіші перспективи для розвитку в умовах динамічної зміни умов зовнішнього середовища. Це обумовлює необхідність врахування перспектив розвитку проєкту при визначенні його інвестиційної привабливості

Джерело: адаптовано на основі [13]

Відмітна особливість категорії «інвестиційна привабливість» полягає в тому, що вона містить суб'єктивну оцінку потенційним інвестором умов інвестиційного клімату. У свою чергу, інвестиційна активність є матеріалізацією інвестиційних рішень інвесторів як результат їх суб'єктивної оцінки привабливості умов інвестиційного клімату на різних рівнях [14]

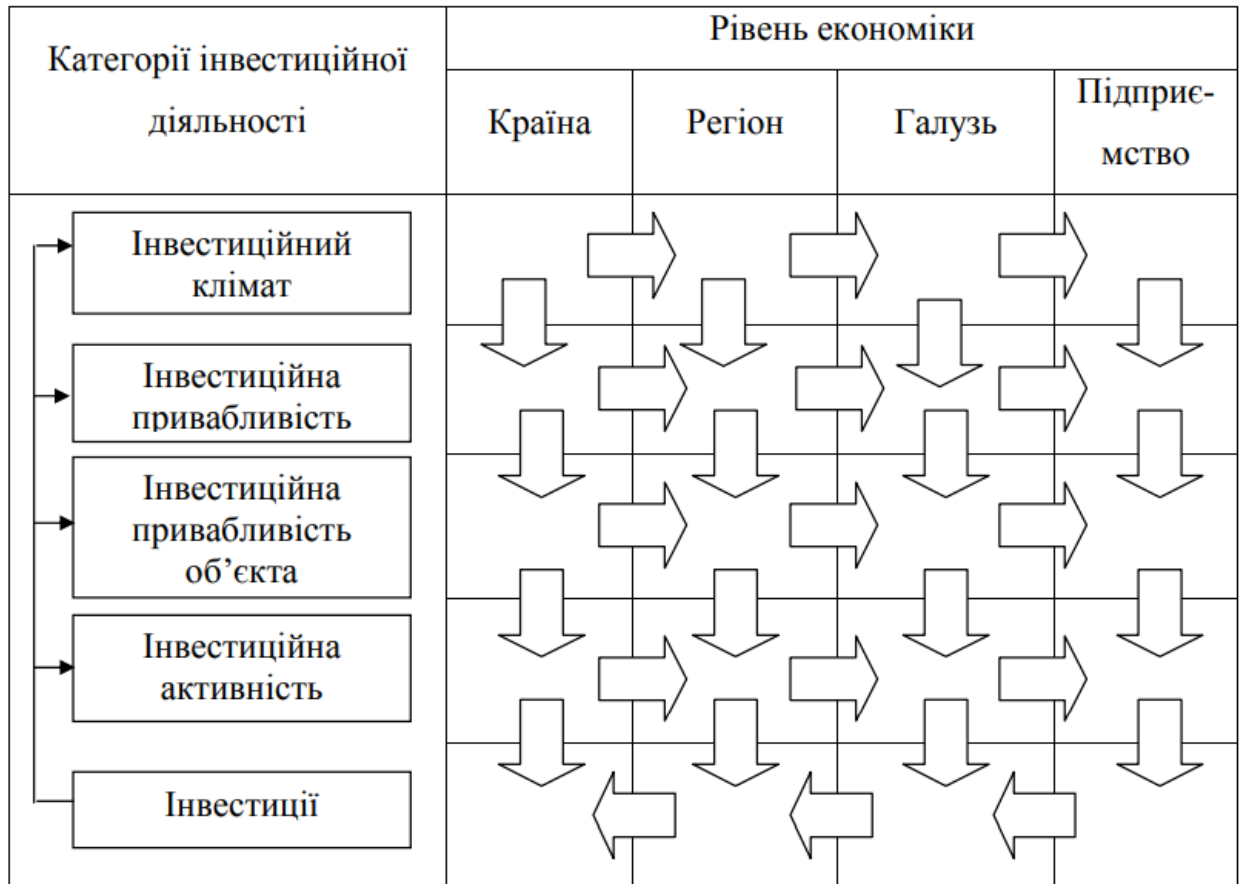

Рис. 1.2. Взаємозв'язок категорій інвестиційної діяльності та місце інвестиційної привабливості

Джерело: [14]

Ю. В. Буднікова, О. М. Таряник [15], досліджуючи зміст інвестиційної привабливості як економічної категорії, виділяють чотири підходи до трактування сутності цього поняття, а саме:

- 1) Визначення інвестиційна привабливість як потенційної ефективності.
- 2) Інвестиційна привабливість як комерційна можливість для інвесторів.
- 3) Інвестиційна привабливість як порівняльний показник.
- 4) Інвестиційна привабливість як сукупність факторів.

У даному дослідженні ми керуємося тим міркуванням, що єдиного окремого підходу до визначення змісту інвестиційної привабливості бути не може, оскільки трактування залежить від: дослідницької мети визначення змісту поняття; проаналізованих джерел; об'єкту, відносно якого застосовується поняття інвестиційної привабливості; суб'єктів формування та оцінювання інвестиційної привабливості; середовища, яке враховується при визначенні суб'єктів інвестиційної привабливості та ін.

В цьому контексті погоджуємося із визначенням, яке надають Задорожна Я. Є. та Дядечко Л.П. у роботі [16]: «Інвестиційну привабливість слід визначити як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку».

При оцінюванні рівня інвестиційної привабливості міжнародного проєкту потрібно враховувати ті чинники, які на нього впливають (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Основні чинники інвестиційної привабливості проєктів

Опрацювання наукових джерел надав можливість визначити, що вченими розроблено ґрунтовні положення щодо оцінювання інвестиційної привабливості різних економічних об'єктів. Зокрема, у роботі Г. І. Зраєва та В. О. Вакулової [17] представлено порівняльну характеристика методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансового стану, і тільки в цій групі виділено більше десяти методів. Це свідчить про складність тематики оцінювання інвестиційної привабливості, розмаїття підходів до її проведення, а також про те, що власне інвестиційна привабливість є комплексною характеристикою, котра має різні прояви на підприємствах, організаціях та в їх проєктній діяльності.

В роботі Р. В. Скалюк та О. І. Лоїк [18] представлено розширену характеристику методів оцінювання інвестиційної привабливості, зокрема, виділено групу методів, що враховують психологічну компоненту сприйняття об'єкту інвестиційної привабливості, що є цікавим з точки зору комплексності дослідження, але є складним для кількісного параметричного аналізу.

Таблиця 1.3

Порядок комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства
коефіцієнтним методом

Основні напрями комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємства	Узагальнюючі коефіцієнти	Область бажаних значень	Область ризику
1. Привабливість продукції підприємства для споживача	$K_{пп} = \text{Попит на продукцію} / \text{Пропозиція на продукцію}$	≥ 1	< 1
2. Кадрова привабливість підприємства	$K_{кп} = (\text{Число прийнятих працівників} - \text{Число звільнених працівників}) / \text{Середньооблікова чисельність персоналу}$	≥ 0	< 0
3. Територіальна привабливість підприємства	$K_{тп} = \text{Витрати обігу} / \text{Сукупні витрати}$	$< 0,5$	$\geq 0,5$
4. Фінансова привабливість підприємства	$K_{фп} = \text{Прибуток} / \text{Активи}$	$> 0,15$	$< 0,15$
5. Приватизаційна привабливість підприємства	$K_{прп} = \text{Чистий дохід} / \text{Курс цінних паперів}$	$\geq 0,5$	$< 0,5$
6. Екологічна привабливість підприємства	$K_{еп} = \text{Штрафи за екологічні порушення} / \text{Чистий прибуток}$	0	> 0
7. Соціальна привабливість підприємства	$K_{сп} = \text{Середня заробітна плата працівників} / \text{Вартість раціонального споживчого кошика}$	≥ 1	< 1

Джерело: [18, с. 120]

При цьому автори виділяють показники інтегральної оцінки (табл. 1.3), які тут наведемо задля того, аби підкреслити особливість проєктної діяльності як об'єкту інвестиційної привабливості і її суттєву відмінність від інших об'єктів аналізу

Щоб показати відмінність проєктної діяльності як об'єкту аналізу від підприємства, узагальнимо умови, за яких досягається інвестиційна привабливість проєкту. Так, в роботі [19] автори Ковальчук Т. М. і Вергун А. І. зазначають ознаки проєкту, що зумовлюють його інвестиційну привабливість. Виділимо лише ті, котрі на нашу думку релевантні *саме для проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти.*

1. **Технічна та технологічна життєздатність проєкту:** наявність можливостей матеріально-технічного забезпечення; наявність (або можливості підготовки) кадрів відповідної кваліфікації; прийнятні витрати на здійснення проєкту; забезпеченість технологіями та устаткуванням, потужностями.
2. **Політико-економічне, правове, соціокультурне оточення:** відповідність цілей проєкту напрямкам розвитку, що визначені урядом як пріоритетні; стимулююча державна політика; наявність чіткої нормативно-правової бази у межах якої реалізовуватиметься проєкт.
3. **Внутрішнє середовище:** відповідність цілей проєкту інтересам учасників; наявність необхідної для реалізації проєкту організаційної структури підприємства.
4. **Соціальна ефективність:** відповідність проєкту культурним традиціям населення регіону, підтримка проєкту населенням регіону; позитивний вплив соціального середовища на можливість реалізації проєкту та одержання очікуваних результатів; позитивні соціальні наслідки реалізації проєкту; позитивний вплив проєкту на виробників, постачальників, інших учасників проєкту.
5. **Комерційна спроможність:** можливість отримання доходу, рівень якого дозволить покрити проєктні витрати та задовольнити інтереси інвесторів

наявність організацій, які ведуть перспективні науково-технічні розробки, що можуть бути використані для проекту; сприятлива демографічна ситуація в регіоні; сприятливі природні умови (наявність сировинних та енергетичних ресурсів та можливість їх раціонального використання); сприятливі економічні умови (економічний розвиток країни, збалансована структура розподілу доходів та витрат на споживання); сприятливі політичні умови (контроль держави за додержанням нормативних актів, вплив на політику громадських організацій).

Вибір критеріїв інвестиційної привабливості проєктів впливає на систему показників, яка буде обрана для оцінювання.

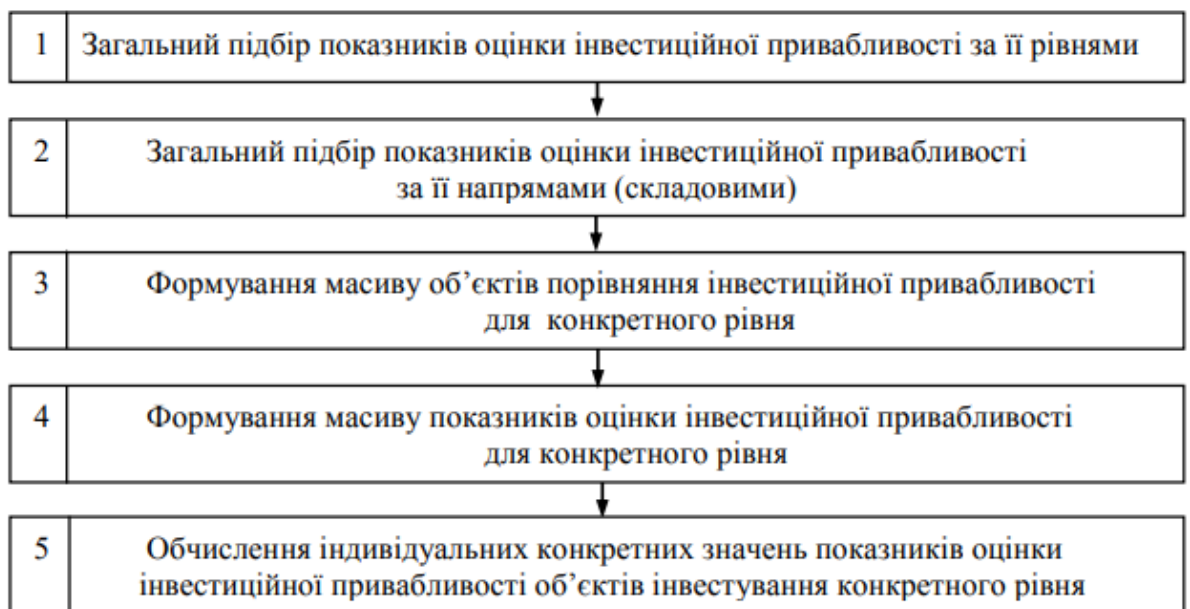

Рис. 1.4. Початковий етап оцінювання рівня інвестиційної привабливості економічної системи

Джерело: [20]

Оцінювання і прогнозування інвестиційної привабливості економічної системи різняться залежно від рівня цієї системи (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Основні аналітично-прогнозні показники інвестиційної привабливості у
рівневому розрізі

АНАЛІЗ	ПРОГНОЗ
<i>Державний рівень</i>	
1. визначення фази циклічності розвитку економіки країни 2. аналіз макроекономічних показників, що характеризують інвестиційний клімат країни 3. аналіз показників, що характеризують інвестиційний потенціал країни	1. прогноз макроекономічного розвитку країни 2. державні програми розвитку економіки країни і окремих сфер економічної діяльності
<i>Регіональний рівень</i>	
1. рейтинг регіонів в економіці країни 2. адміністративні бар'єри 3. розвиток інфраструктури	1. рівень перспективності регіонів 2. рівень державної підтримки в регіоні
<i>Галузевий рівень</i>	
1. визначення фази циклічного розвитку галузі 2. середньо галузева рентабельність	1. рівень перспективності галузі 2. рівень внутрігалузевої конкуренції 3. рівень державної підтримки галузі
<i>Корпоративний (підприємницький) рівень</i>	
1. визначення фази життєвого циклу підприємства 2. характеристика власників та менеджерів 3. аналіз фінансово-господарської діяльності (рентабельність реалізації, рентабельність виробництва, рентабельність активів, рентабельність інвестиційного капіталу, рентабельність власного капіталу тощо) 4. аналіз інвестиційної активності	1. стратегія розвитку підприємства, яке ініціює інвестиційну діяльність 2. прогноз окупності інвестицій шляхом складання і ранжування бізнес-планів
<i>Рівень проєктної діяльності підприємств та організацій</i>	
1. Обсяг бюджету та наростання витрат за проєктом 2. Тривалість проєкту 3. Ресурсний потенціал організації для виконання проєкту 4. Інноваційні ризики проєкту	1. Очікувані ефекти від проєкту 2. Значимість проєкту для галузі реалізації 3. Здатність проєкту стати частиною програми розвитку галузі на державному рівні

Джерело: доповнено на основі [21]

Відповідно до об'єктів аналізу, які представлено в табл. 1.4, можемо зробити висновок, що проєктна діяльність дещо відрізняється необхідністю оцінювання інноваційного ризику та значимості проєкту для галузі реалізації.

1.3. Інструменти формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти

Інструменти формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти можуть включати:

- Розробка стратегічних планів: ретельне визначення мети та завдань проєкту, а також розробка довгострокової стратегії, що передбачає розвиток та покращення освітніх програм, наукових досліджень та інфраструктури.
- Партнерство з відомими університетами та організаціями: співпраця з інституціями, які мають визнану репутацію та досвід в реалізації успішних проєктів міжнародного партнерства.
- Фінансова підтримка: залучення фінансування від міжнародних організацій, донорів, приватних компаній або державних програм для реалізації проєктів у вищій освіті.
- Покращення якості освіти: розробка та впровадження інноваційних освітніх програм, модернізація навчальних планів, забезпечення високоякісного навчання та підвищення рівня академічних стандартів.
- Міжнародна видимість: активне просування проєктів та інституцій на міжнародному рівні шляхом участі в конференціях, семінарах, виставках, публікацій в міжнародних журналах та інших засобах комунікації.
- Підтримка інноваційних досліджень: стимулювання наукових досліджень та інноваційних проєктів шляхом надання грантів, доступу до спеціалізованих лабораторій та інфраструктури.
- Розвиток партнерських мереж і мобільності: сприяння обміну студентами, викладачами та науковцями між університетами, організаціями та країнами, що дозволяє залучати талановитих іноземних студентів та експертів до проєктів і сприяє обміну знаннями та досвідом.
- Створення інноваційного екосистеми: формування інкубаторів, технопарків, науково-дослідних центрів та інших інфраструктурних об'єктів, що сприяють розвитку інновацій та комерціалізації наукових розробок.

- Професійний розвиток фахівців: забезпечення можливостей для навчання та підвищення кваліфікації викладачів та адміністративного персоналу, що сприяє покращенню якості навчання та управління проєктами.
- Створення сприятливого інвестиційного клімату: політична підтримка, розвиток спеціальних правил та законодавства, що сприяють залученню інвестицій та партнерству в галузі вищої освіти.

Ці інструменти сприяють підвищенню інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти, залученню іноземних інвесторів, розвитку академічних та наукових зв'язків, а також підвищенню якості освіти та наукових досягнень.

Визначення рівня інвестиційної привабливості не є кінцевою метою при роботі із міжнародними проєктами, які мають потенціал отримати інвестиції. Важливо також в подальшому реалізувати заходи з посилення цієї характеристики.

Підвищення інвестиційної привабливості як окремого міжнародного проєкту, так і всієї системи загалом є неодмінною запорукою економічного зростання країни. Видається необхідним проаналізувати усі фактори, що впливають на інвестиційну привабливість, виокремити найважливіші та обрати найбільш ефективну інвестиційну стратегію задля провадження доцільної інвестиційної політики у контексті підвищення привабливості міжнародної проєктної діяльності для інвесторів. Теж потрібно підкреслити, що велике значення для успішної діяльності підприємств має ефективна кадрова підготовка учасників.

Підвищення інвестиційної привабливості здійснюється поетапно:

- *перший етап* включає в себе оцінку фактичного рівня інвестиційної привабливості потенційного проєкту;
- *на другому етапі* відбувається визначення переліку факторів та резервів росту інвестиційної привабливості відповідно до сфери діяльності і конкретних умов здійснення міжнародної проєктної діяльності;
- *третій етап* полягає в оцінці значущості окремих конкретних факторів підвищення інвестиційної привабливості проєкту.

- *четвертий етап* пов'язаний з формуванням конкретного набору заходів, що потрібні для підвищення інвестиційної привабливості;
- *п'ятий етап* включає в себе оцінку інвестиційної привабливості підприємства після проведеного всебічного аналізу та врахування впливу окремих факторів.

Як вже зазначалося, інвестиційну привабливість проєктів формує доволі велика сукупність показників. Для покращення рівня будь-якого показника варто здійснити дослідження факторів та резервів його формування. У загальному, під фактором розуміють суттєву обставину в якому-небудь явищі, процесі, складової чого-небудь.

Фактори підвищення інвестиційної привабливості є тими рушійними силами, під впливом яких змінюється рівень інвестиційної привабливості проєктної діяльності. Резерви зростання інвестиційної привабливості – це недовикористані можливості, виявлення та використання яких дасть можливість забезпечити належний рівень підвищення інвестиційної привабливості. Тому, фактори є більш широким поняттям, яке включає в себе причини зміни інвестиційної привабливості в минулому, теперішньому часі, а також причини, що дозволять збільшити її у майбутньому. Використовуючи такий підхід до тлумачення факторів і резервів, очевидним є те, що нас цікавлять саме резерви, за допомогою яких потенційно можна здійснити підвищення інвестиційної привабливості у майбутньому.

Для підвищення інвестиційної привабливості проєктів повинні бути здійснені ряд змін у провадженні міжнародної проєктної діяльності, а, оскільки безпосередній вплив керівництво проєкту може мати лише на внутрішнє середовище проєкту, то і зміни повинні стосуватися в першу чергу даних факторів, оскільки можливий вплив та зміна на їх показники.

До факторів, що впливають на інвестиційну привабливість проєкту та можуть бути змінені з метою її підвищення, можна віднести: виробнича програма; маркетингова діяльність; управлінський облік та контроль; корпоративне управління; кадровий потенціал; юридична діяльність; виробничі технології;

стратегія розвитку; конкурентоспроможність; унікальність об'єкту; тривалість інвестиційної програми; рейтинг підприємства або організації, що здійснює проектну діяльність, в галузі; платіжна дисципліна; стан майна та фінансових ресурсів; витрати; структура капіталу.

Дані фактори підлягають впливу з боку керівництва проекту, а тому будь-яка зміна кожного з них з великою ймовірністю може призвести до зміни інвестиційної привабливості проекту в цілому. Проте, як було зазначено в попередніх розділах, на міжнародну проектну діяльність значний вплив здійснює також і зовнішнє середовище проекту, тобто чинники, що знаходяться поза межами впливу керівництва проекту.

Зовнішні фактори інвестиційної привабливості, а саме інвестиційна привабливість країни, в якій здійснюється проектна діяльність, а також галузі або міжгалузевої структури, в рамках якої реалізується міжнародний проект, можуть бути врегульовані за допомогою належної державної політики в сфері права, економіки, які здійснюють безпосередній вплив на відкритості країни для прийняття іноземних інвестицій і тд. Зокрема, важливим фактором залишається державне регулювання ПІІ, відповідний рівень правового захисту суб'єктів міжнародного інвестування, а також здійснення наступних дій у межах провадження інвестиційної політики:

- оптимізація фінансових важелів регулювання інвестиційної діяльності на макрорівні;
- створення відповідного інституціонального середовища, адаптованого до вимог ефективного функціонування механізму інвестування в розвиток вітчизняних підприємств;
- удосконалення механізму залучення і розподілення інвестицій та контролю за їх цільовим спрямуванням;
- розробка конкретних заходів щодо активізації співпраці державних інституцій та безпосередніх суб'єктів інвестиційно-інноваційної діяльності з огляду на їх адаптованість до вимог світової спільноти.

Визначаючи шляхи вдосконалення інвестиційної привабливості міжнародних проєктів у контексті впливу факторів зовнішнього середовища, можна зазначити, що основним їх творцем є держава. Державне регулювання інвестиційної діяльності повинно зосереджуватися на спрощенні дозвільної системи, лібералізації системи державного контролю (зменшенні кількості та часу перевірок), переорієнтації системи технічного регулювання на світові стандарти дозволів та сертифікації продукції та послуг. Усі вказані кроки здатні підвищити рівень інвестиційної привабливості будь-якої держави, тим самим забезпечивши не тільки розвиток конкретних проєктів, а й загальнонаціональної економіки в цілому.

Як і система оцінки інвестиційної привабливості міжнародних проєктів, методика підвищення даного показника відбувається на декількох рівнях. Оскільки на рівень інвестиційної привабливості впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища проєкту, то зміна даних чинників відбувається безпосередньо суб'єктами середовища: на фактори внутрішнього середовища можуть впливати керівники та учасники міжнародного проєкту, тобто цей аспект більш гнучкий в регулюванні та дозволяє забезпечити можливість узгодження інтересів усіх сторін, пов'язаних із проєктом, в той час як фактори зовнішнього середовища мають об'єктивний характер і не піддаються швидкій зміні чи врегулюванню в момент виникнення потреби у таких діях, оскільки на формування зовнішніх чинників впливає державна політика в сферах економіки, світові тенденції ведення інвестиційної діяльності та ще ціла низка факторів, які необхідно враховувати при оцінці інвестиційної привабливості міжнародних проєктів.

Висновки до розділу 1

За результатами виконання першого розділу та узагальнення теоретичних основ формування інвестиційної привабливості міжнародних проєктів.

На основі опрацювання літературних джерел визначено зміст та чинники міжнародної проєктної діяльності, зокрема, узагальнено, що результатом проєктної діяльності часто має стати розробка інновацій. Інноваційна діяльність і проєктна

діяльність достатньо пов'язані, оскільки мають схожі цілі і часто здійснюються на схожих засадах. Останнім часом помітні трансформації відбуваються в декількох сферах, зокрема в системі вищої освіти, де помітно зростає кількість проєктів міжнародного партнерства. Це є позитивним явищем, оскільки може слугувати покращенню роботи національної інноваційної системи.

Проведене аналіз методичних аспектів оцінювання інвестиційної привабливості міжнародного проєкту надає можливість визначити, що процедура оцінювання проєктів має спільні риси із процедурою оцінювання інших економічних систем, але проєкт відрізняється необхідністю аналізу обсягу бюджету та наростання витрат за проєктом; тривалість проєкту; ресурсний потенціал організації для виконання проєкту; інноваційних ризиків проєкту.

Розглянуто особливості забезпечення інвестиційної привабливості міжнародного проєкту, що надає можливість стверджувати про наявність потреби використання комплексного підходу при управлінні інвестиційними проєктами міжнародного рівня, що дозволить забезпечити баланс інтересів інвесторів проєкту, держави та громад.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

2.1. Характеристика проєктів міжнародного партнерства за участю університетів

У сучасному світі зростає значення міжнародного співробітництва в усіх сферах діяльності, включаючи освіту та науку. Університети відіграють важливу роль у забезпеченні якісної освіти та веденні наукових досліджень. Залучення до проєктів міжнародного партнерства є одним зі способів розвитку університетського середовища, що сприяє підвищенню якості освіти, розвитку наукових здобутків та популяризації університету як центру академічної та наукової діяльності.

Характеристика проєктів міжнародного партнерства за участю університетів передбачає визначення їхньої сутності, мети, характеру співробітництва та переваг, які вони надають учасникам. Проєкти міжнародного партнерства в університетах можуть мати різні форми та напрями співпраці, але їхня мета полягає у забезпеченні міжнародного обміну знаннями, розширенні академічних можливостей студентів та викладачів, а також сприянні науковим дослідженням.

Однією з форм проєктів міжнародного партнерства є студентський обмін. За даними Світової організації з освіти (UNESCO) [23], кількість студентів, які беруть участь у програмах обміну, зростає щороку. Кількість студентів, які взяли участь у студентському обміні завдяки проєктам міжнародного партнерства, склала понад 5 мільйонів осіб. Це свідчить про постійний розвиток і популярність таких проєктів у студентській спільноті.

Однією з переваг проєктів міжнародного партнерства є можливість отримання міжнародного досвіду та розширення академічних можливостей. За дослідженням, проведеним Міжнародною асоціацією вишів (IAU) [24], 80% студентів, які брали участь у міжнародному обміні, відзначили позитивний вплив цього досвіду на їхню освіту та професійний розвиток. Вони зазначили, що це дало їм можливість поглибити свої знання в обраній сфері, розвинути міжкультурну компетентність та встановити цінні міжнародні контакти.

Крім того, проекти міжнародного партнерства сприяють науковим дослідженням та співпраці між університетами. Вони забезпечують обмін науковими знаннями, інноваційними практиками та технологіями між учасниками проекту. Згідно зі звітом Європейського об'єднання університетів (EUA) [25], більшість університетів, що беруть участь у проектах міжнародного партнерства, зазначають позитивний вплив на наукові дослідження, такі як спільні публікації, співробітництво у наукових групах та отримання фінансування наукових проектів.

Актуальна статистика також свідчить про зростання інтересу до проектів міжнародного партнерства університетів. За даними Міжнародного інституту освіти (ІЕ) за останні роки спостерігається стабільний ріст кількості університетів, які залучаються до проектів міжнародного партнерства.

Одним з економічних термінів, який можна використовувати при аналізі проектів міжнародного партнерства, є "взаємовигідна співпраця". Вона вказує на те, що учасники проекту досягають вигідного становища, спільно працюючи над спільними цілями. Це може бути обмін знаннями та ресурсами, спільні наукові дослідження або створення спільних освітніх програм.

Взаємовигідна співпраця є важливим аспектом проектів міжнародного партнерства, оскільки вона допомагає забезпечити стабільність і успішність спільних ініціатив.

Як характеристику проектів міжнародного партнерства, можна зазначити:

- Міжнародний аспект: проекти партнерства залучають університети з різних країн, спрямовані на спільне співробітництво та обмін знаннями та ресурсами.
- Академічна спрямованість: проекти зазвичай фокусуються на академічних цілях, таких як дослідження, навчання, обмін студентами та викладачами, створення спільних програм або курсів.
- Розширення горизонтів: партнерство університетів дає можливість студентам та викладачам розширити свої горизонти, збагатити свій досвід, поглибити розуміння інших культур та підвищити свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

- Обмін ресурсами: університетські партнерства дозволяють обмінюватись ресурсами, включаючи наукові дані, лабораторій, бібліотек, технологій та експертів. Це сприяє спільним дослідницьким проектам та забезпечує доступ до нових можливостей.
- Розвиток міжкультурної комунікації: участь в міжнародних проектах партнерства допомагає студентам та викладачам розвивати навички міжкультурної комунікації, взаєморозуміння та співпраці з колегами з інших країн.
- Фінансування: багато міжнародних проектів партнерства отримують фінансування від міжнародних організацій, урядів або фондів для підтримки співпраці між університетами.

2.2. Аналіз чинників комерційного успіху міжнародних освітніх проектів в умовах світових трансформацій

Міжнародні освітні проекти стають все більш популярними в умовах світових трансформацій. За останні десятиліття економічні, технологічні та соціокультурні зміни суттєво вплинули на сферу освіти та зробили її більш глобальною і конкурентоздатною. Чимало країн активно розвивають міжнародні освітні проекти з метою залучення іноземних студентів та збільшення свого комерційного успіху в освітній сфері.

Чинниками комерційного успіху можна назвати:

1. Глобалізація та зростання міжнародного студентського руху

Одним з ключових чинників комерційного успіху міжнародних освітніх проектів є глобалізація та зростання міжнародного студентського руху. За даними ЮНЕСКО [23], кількість міжнародних студентів у світі зросла з 2 мільйонів у 2000 році до понад 5 мільйонів у 2020 році. Це створює великі можливості для міжнародних освітніх проектів залучити студентів з різних країн та отримати комерційний успіх.

2. Репутація та якість освітніх послуг

Репутація та якість освітніх послуг є важливими факторами, які визначають комерційний успіх міжнародних освітніх проєктів. У сучасному світі, де існує велика кількість освітніх установ та програм, конкуренція на ринку освітніх послуг є жорсткою. Тому, проєкти з високою репутацією та визнаною якістю навчання мають перевагу при привабленні студентів з-за кордону.

Для оцінки репутації та якості освітніх послуг використовуються такі показники, як рейтинги університетів, академічні досягнення студентів, якість наукового дослідження та престижність факультетів. Наприклад, за даними QS World University Rankings 2022 [26], лідерами у галузі вищої освіти є університети зі США, Великої Британії та Швейцарії. Такі рейтинги допомагають студентам зробити об'єктивний вибір університету чи програми, а для освітніх проєктів це є важливими факторами успіху.

3. Різноманіття освітніх програм та напрямків

Іншим важливим чинником комерційного успіху міжнародних освітніх проєктів є різноманіття освітніх програм та напрямків. Сучасні студенти більш вимогливі та різнопланові у своїх освітніх потребах. Освітні проєкти, які пропонують широкий вибір програм з різних галузей знань, мають більше шансів привернути студентів. Наприклад, в даний час популярні програми в сфері STEM (наука, технологія, інженерія, математика), бізнес-освіти та мистецтва.

4. Міжнародне співробітництво та партнерство

Міжнародне співробітництво та партнерство є ще одним важливим чинником комерційного успіху міжнародних освітніх проєктів. Університети та освітні установи, які встановлюють партнерські зв'язки з іншими університетами та організаціями за кордоном, отримують додаткові можливості для приваблення міжнародних студентів. Такі партнерства можуть включати обмін студентами, спільні дипломні програми, проведення спільних наукових досліджень та конференцій. Це не тільки збільшує кількість студентів, які обирають дану освітню установу, але й сприяє підвищенню рівня міжнародної репутації та якості освітніх послуг.

Розглянемо, які є партнери у міжнародній співпраці з розвитку:

Таблиця 2.1.

Партнери з розвитку

Партнери з розвитку:
Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ)
Goethe-Institut
Корпус Миру США
Lego Foundation
Британська Рада
Проект "Фінська підтримка реформи Української школи"
RST - Команда підтримки реформ при МОН
Проект «Публічно-приватне партнерство для поліпшення сантехнічної освіти в Україні»
Український науково-технологічний центр (УНТЦ)

Складено автором за [27]

За таблицею 2.1. можна побачити, що в Україні міжнародна співпраця у освіті є дуже доброю.

Анонсована Єврокомісаркою Марією Габріель гнучкість у проєктах академічної мобільності та грантової підтримки почала впроваджуватися в рамках загальних директив ЄС щодо плану дій зі згуртованості мігрантів Європи (Cohesion's Action for Refugees in Europe (CARE)); це дозволило пришвидшити перерозподіл доступного фінансування з Європейського фонду регіонального розвитку, Європейського соціального фонду та Фонду європейської допомоги найбільш знедоленим для фінансування широкого спектру заходів з підтримки людей, які втікають з України. Зокрема, на користь українських студентів та викладачів було перерозподілено кошти, які передбачалися для дослідників рф за європейськими освітніми програмами. Крім цього, Єврокомісія зазначила, що національні агенції «Ерасмус+» можуть застосувати застереження про форс-мажор для заходів міжнародної мобільності для закриття, відкладення чи перепланування запланованих активностей[28].

Також було розроблено спеціальні рекомендації [30] для національних агентств у рамках грантових програм студентської мобільності (KA131 Staff/student

mobility in HE), міжнародної мобільності персоналу (KA107 Staff/learners mobility in HE — international), мобільності молоді (KA153 Mobility of Youth workers, KA152 Mobility of young people (Youth exchanges), KA154 Youth participation activities) та волонтерів (ESC51 Volunteering activities) щодо їх першочергового забезпечення. Запропоновано різні форми підтримки студентів для того, щоб вони продовжили паралельно навчатися в Україні у форматі онлайн, та для викладачів, щоб вони продовжували викладати в українських інституціях, а також різного роду підтримка адаптації в нових країнах [31]. 5 квітня 2022 року Єврокомісія опублікувала рекомендації[32] щодо визнання академічних та професійних кваліфікацій, які мали дозволити національним органам влади швидко, справедливо та гнучко здійснювати цей процес для українських біженців¹⁵⁸. Важливо зазначити, що в попередні роки Україна отримувала 40% грантових коштів, розрахованих для регіону Східноєвропейського партнерства в рамках програми «Еразмус+».

Станом на 2019 рік 60% із загальної кількості (78 тисяч українських студентів) навчалися в різних закладах вищої освіти ЄС (переважно в Польщі, Німеччині, Чехії та Словаччині). А у період з 2015 по 2019 роки 9 тисяч українських студентів та викладачів брали участь у понад 1 300 проєктах «Еразмусу». Тому рішення про перерозподіл коштів та гнучкість у вирішенні індивідуальних питань виглядали цілком логічними в умовах, коли в попередні грантові періоди в рамках «Еразмусу» кількість учасників з України зростала, адже їхня кількість у країнах ЄС на початок повномасштабного вторгнення російських військ в Україну могла бути більшою. [33]

5. Фінансова підтримка та доступність освіти

Одним із важливих чинників комерційного успіху міжнародних освітніх проєктів є фінансова підтримка та доступність освіти. Для багатьох студентів вартість отримання освіти за кордоном може бути значно вищою, ніж в їхніх рідних країнах. Однак, освітні проєкти, які надають фінансову підтримку, стипендії та інші форми фінансової допомоги, здатні залучити більше студентів і забезпечити свій комерційний успіх.

Одним із способів залучення більшої кількості студентів до міжнародних освітніх проєктів є надання фінансової підтримки. Це може включати стипендії, гранти, позики або інші форми фінансової допомоги. Фінансова підтримка дозволяє студентам зменшити фінансове навантаження і забезпечити можливість отримати якісну освіту за кордоном. Освітні проєкти, які пропонують таку фінансову підтримку, здатні залучити більше талановитих та мотивованих студентів, які можуть не мати достатніх фінансових ресурсів для оплати повної вартості навчання.

Крім фінансової підтримки, важливою є доступність освіти для іноземних студентів. Це охоплює не лише економічний аспект, але й процедури отримання віз та дозволів на навчання. Бюрократичні перешкоди та складні процедури можуть стати перешкодою для студентів, які бажають навчатися за кордоном. Тому важливо, щоб освітні проєкти спрощували процес отримання віз та надавали необхідні консультації та підтримку в оформленні документів. Легкість отримання віз та дозволів на навчання зробить процес вступу до закладу освіти більш доступним та зручним для іноземних студентів.

Для забезпечення доступності освіти також можуть бути введені спеціальні програми або угоди, які сприяють обміну студентами між країнами або регіонами. Наприклад, програма Еразмус+ в Європейському союзі надає можливість студентам навчатися в інших країнах-учасниках на підставі взаємодії між університетами та фінансової підтримки. Такі програми сприяють міжнародній мобільності студентів і роблять освіту більш доступною та різноманітною.

Для підтримки доступності освіти також можуть бути створені спеціальні фонди або організації, які надають гранти та стипендії для іноземних студентів. Це можуть бути державні або приватні інституції, які покликані залучати талановитих студентів з різних країн та забезпечувати їх фінансову підтримку під час навчання. Ці фонди можуть бути фінансовані з різних джерел, включаючи державні асигнування, благодійні внески, спонсорську підтримку та інші джерела.

2.3. Оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх

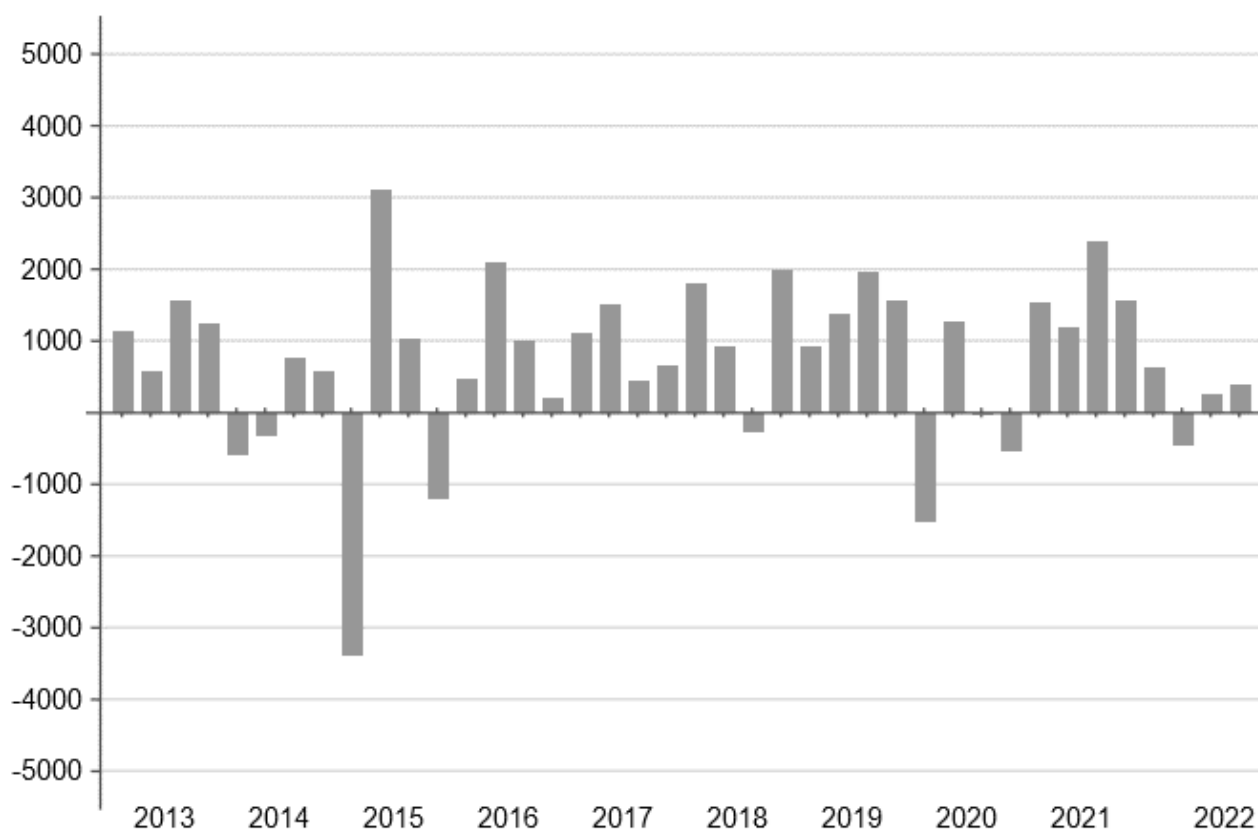
проектів за участю України

Прямі іноземні інвестиції (англ. Foreign direct investment, FDI) — це довгострокові вкладення матеріальних засобів компаніями-нерезидентами в економіку країни. Розраховуються в млн. доларів США.

Іноземні прямі інвестиції представляють найбільш привабливу форму капіталовкладень для розвиваючих економік з багатьма перевагами. Вони дозволяють реалізовувати масштабні проекти, внести значний вклад у розвиток країни.

Для подальшої оцінки інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проектів за участю України, розглянемо рівень прямих іноземних інвестицій (ПІІ) до 2022 року, оскільки поки що немає детальної інформації за 2023 рік:

Рисунок 2.1

Джерело: [34]

Як ми бачимо на рисунку 2.1., прямі іноземні інвестиції у 2022 році менші, ніж у 2021 році.

Даються прогнози, що у 2023 році ситуація у прямих іноземних інвестиціях не

покращується і не покращиться через те, що у країні війна, але через ІТ-сферу прямі ІІІ продовжують своє життя.

Навіть попри війну, в 2022 році інвесткомпанія Horizon Capital разом із Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) та ще кількома фінансовими інститутами сформували новий інвестфонд у розмірі \$200 млн якраз під українські стартапи.

Хоча потенційно інтерес інвесторів до України, як і раніше, є. І бажаючих розвивати тут нові проекти дуже багато. Але має закінчитися війна та гарантовано наступити мир. Тільки тоді до нашої країни повернуться серйозні інвестиційні гроші.

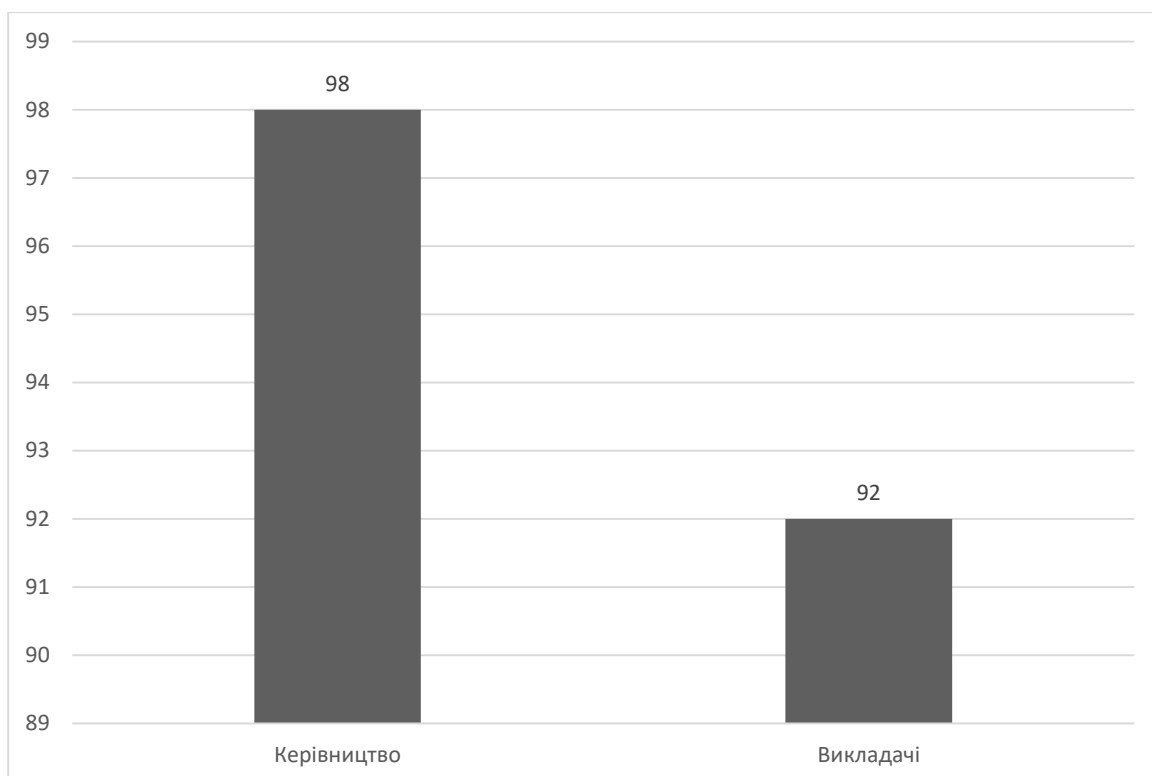
[35]

Як оцінку інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проектів за участю України, можна визначити:

- Ринковий потенціал: Аналізується попит на освітні послуги та можливості розвитку у секторі освіти в цільових країнах. Оцінюються розмір ринку, динаміка зростання та конкуренція.
- Якість освітніх послуг: Оцінюється репутація українських освітніх закладів та програм, які беруть участь у проекті. Враховується рейтингові оцінки, акредитація, якість викладачів та методи навчання.

На сьогодні навчання поділяється на змішане та дистанційне:

Графік 2.1.

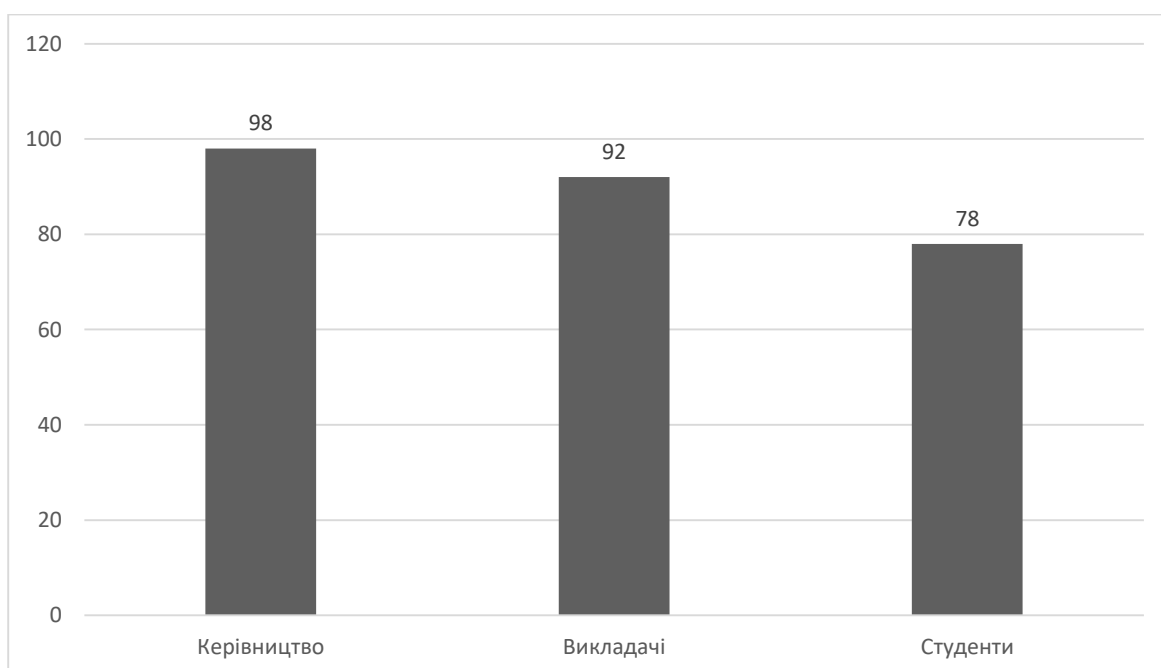

Складено автором за [36]

Як ми бачимо за графіком 2.1., 54% - це змішане навчання, а 44% - це дистанційне.

Щодо якості освіти розглянемо у графіку 2.2.:

Графік 2.2.

Складено автором за [36]

За графіком 2.2. можна побачити, що щодо якості надання освітніх послуг, то

абсолютна більшість респондентів як з-поміж керівництва (98%) та викладачів (92%) закладів вищої освіти, так і студентів (78%) позитивно оцінили ситуацію порівняно з минулим періодом.

51% студентів та 59% викладачів відповіли, що ситуація суттєво не змінилася. Водночас кожен третій респондент вважає сьогочасний рівень організації освітнього процесу кращим, ніж навесні 2022 року. На погіршення якості поскаржились кожен п'ятий здобувач освіти та кожен десятий викладач. [36]

- Інноваційний потенціал: Аналізується ступінь інноваційності та сучасність освітніх програм та методик. Важливо враховувати наявність передових технологій, цифрових ресурсів та можливостей дистанційного навчання.

До війни українська ІТ-галузь була одним із найбільших експортерів ІТ-послуг в Європі. ІТ-ринок стабільно зростав як за рахунок формальної освіти, так і світчингу (перекваліфікації). Галузь щороку демонструвала зростання 25–30% та генерувала понад 4% ВВП країни. Нині в ІТ-індустрії працює приблизно 330 тис. спеціалістів. ІТ є однією з провідних індустрій української економіки яка щороку стрімко зростає.

За останні 6 років частка експорту комп'ютерних послуг у ВВП зросла з 1,8% до 3,5%, а загалом в експорті послуг – з 13,4% до 37,8%. Тобто майже 40% від усіх послуг, що експортує Україна на зовнішній ринок, це послуги ІТ. В ІТ-індустрії працює 2% усіх зайнятих осіб, що залучені в економіці країни. Це становить 3,5% у ВВП. ІТ-галузь здебільшого орієнтована на експорт. Останні 6 років обсяг експорту комп'ютерних послуг зростав у середньому на 26,8% щороку й у 2021 році досяг 6,9 млрд дол. США. Повномасштабна війна струснула індустрію, але не зламала: за даними ІТ Ukraine Association, понад 34,3% компаній успішно пристосувалися до нових реалій, ще 61,3% подолали достатню кількість проблем, щоб мати змогу стабільно працювати. Military-tech в Україні розвивається з великою швидкістю. Проєкти, на реалізацію яких

раніше відводили 1,5–2 роки, втілюють за 2–3 місяці. Порівняно із 2014 роком (залежно від сфери) галузь зросла від 3 до 7 разів.[37]

- Інфраструктура та ресурси: Оцінюється наявність необхідної інфраструктури (наприклад, лабораторій, бібліотек, спортивних комплексів) та доступу до високошвидкісного Інтернету. Також важливо враховувати наявність фінансових та людських ресурсів для реалізації проекту.

Повномасштабне вторгнення російських військ 24 лютого 2022 року в Україну завдало ще більшого удару українській системі вищої освіти порівняно з роками дії карантинних обмежень. Руйнування інфраструктури ЗВО, проблема людського капіталу, а також відновлення освітнього процесу в умовах воєнного стану стали справжніми викликами.

За оцінками експертів, сума збитків, завданих російськими військами інфраструктурі нашої країни, становить майже 136 млрд доларів США, з яких 8,2 млрд, або 6%, — це збитки, завдані українській освітній інфраструктурі. Станом на 300-ий день повномасштабної війни в Україні загалом зруйновано 361 заклад освіти і ще 2 556 пошкоджено. За даними ресурсу «Освіта під загрозою» можна зробити висновок, що найбільше зруйновано закладів вищої та фахової передвищої освіти у Запорізькій та Донецькій областях, а пошкоджено — у Харківській області (рис. 2.2).

Рисунок 2.2

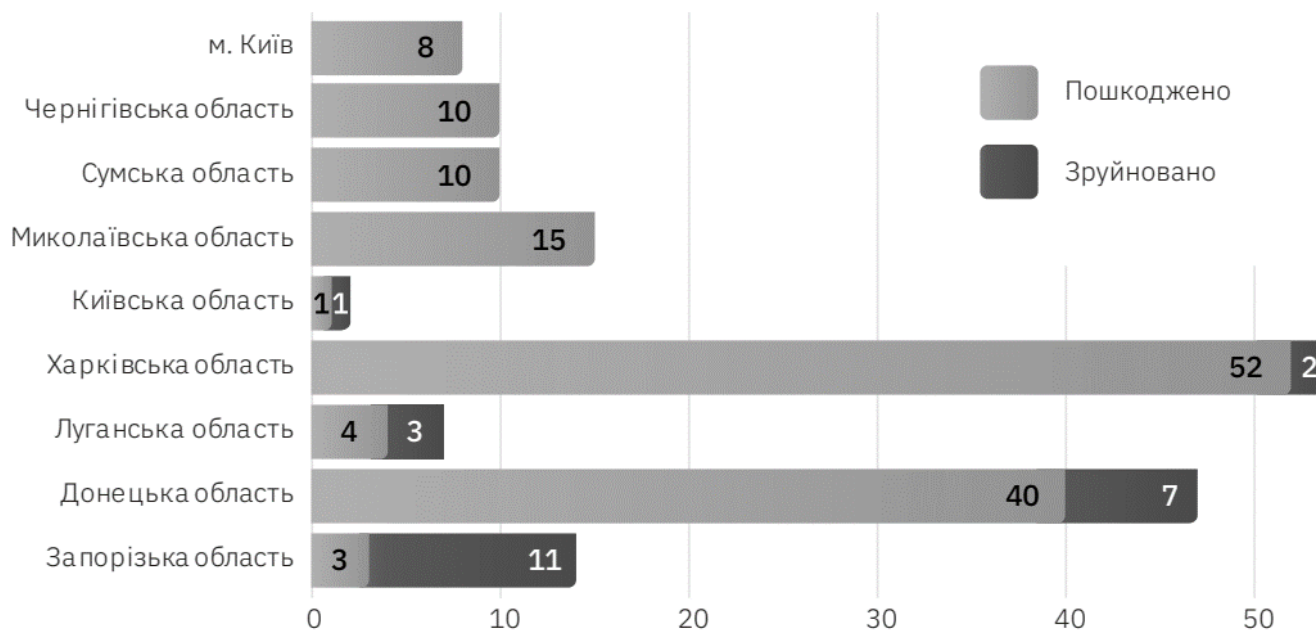

Рис. 2.2. Зруйновані та пошкоджені ЗВО та ЗФПО станом на 300-ий день повномасштабної війни, за даними ресурсу «Освіта під загрозою»[33]

- Підтримка держави: Аналізується політична та законодавча підтримка розвитку освіти та інвестицій у цільовій країні. Важливо враховувати наявність програм державної підтримки, податкових пільг та інших стимулів для іноземних інвесторів.

Освіта є однією з найважливіших сфер для розвитку країни, а міжнародні освітні проєкти виконують важливу роль у сприянні міжнародній співпраці, розвитку людського потенціалу та залученні інвестицій. Одним із ключових аспектів ефективності таких проєктів є їх інвестиційна привабливість.

Інвестиційна привабливість міжнародних освітніх проєктів може бути оцінена за допомогою різних критеріїв, таких як рівень освітньої системи країни, наявність високоякісних університетів, репутація країни у галузі освіти, доступність програм та стипендій для іноземних студентів, інтеграція у міжнародні освітні мережі тощо.

За даними статистики, Україна здійснює активну участь у міжнародних освітніх проєктах і привертає значну кількість інвестицій. Згідно зі звітом "World

Investment Report 2022" [38] ЮНКТАД, Україна займає високе місце у світовому рейтингу інвестиційної привабливості в галузі освіти.

Один із ключових факторів, що зробив Україну привабливою для іноземних інвесторів, - це високий рівень освітніх закладів та наукових установ. За даними Міжнародного рейтингу університетів QS 2022, Україна має кілька університетів, які входять до топ-500 найкращих університетів світу. Це свідчить про високу якість освіти та дослідницькі досягнення в країні.

Крім того, Україна активно співпрацює з міжнародними освітніми організаціями, такими як Європейський союз, ЮНЕСКО та інші. Це дозволяє Україні залучати фінансову та технічну підтримку для розвитку освіти в країні. Наприклад, Програма ЄС "Erasmus+" надає фінансування для студентської мобільності та академічних обмінів між університетами України та іншими країнами-учасницями програми.

Також варто зазначити, що Україна має доступність освіти для іноземних студентів. Країна пропонує різноманітні програми для іноземних студентів, включаючи програми бакалаврату, магістратури та докторантури. Крім того, існують різні стипендіальні програми, які сприяють залученню іноземних студентів до освітніх проектів в Україні.

Один із успішних міжнародних освітніх проектів в Україні - проект "Економічна освіта для майбутнього". Цей проект спрямований на розвиток економічної освіти серед молоді та створення умов для її практичного застосування.

У рамках проекту було створено спеціалізовані навчальні програми, які включають теоретичне навчання та практичні заняття, спрямовані на розвиток навичок у сфері економіки. Ці програми використовують сучасні методи навчання, включають взаємодію з практикуючими економістами та проведення реальних економічних досліджень.

За останні роки проект "Економічна освіта для майбутнього" залучив значну кількість іноземних інвестицій. Інвестори бачать потенціал у розвитку економічної освіти в Україні та можливість співпраці з молодими талантами, які отримують

практичні навички у цьому проекті.

Ще одним успішним міжнародним освітнім проектом в Україні є проект "ІТ-освіта для інноваційного розвитку". Цей проект спрямований на підготовку висококваліфікованих кадрів у сфері інформаційних технологій та просування інноваційних рішень.

Проект включає створення спеціалізованих навчальних центрів, де студенти отримують комплексну підготовку у сфері програмування, розробки веб-додатків та інших сферах ІТ. В рамках проекту також здійснюється співпраця з провідними ІТ-компаніями, що надає студентам можливість здобути практичний досвід роботи та працевлаштуватися.

"ІТ-освіта для інноваційного розвитку" привертає іноземних інвесторів, оскільки ІТ-галузь в Україні є однією з найшвидше зростаючих і конкурентоспроможних. Інвестори бачать потенціал у розвитку ІТ-освіти та можливості співпраці з талановитими ІТ-фахівцями, які отримують освіту в рамках цього проекту.[33]

Висновки до розділу 2

Отже, міжнародні освітні проекти в умовах світових трансформацій мають великий потенціал комерційного успіху. Аналізуючи чинники, що впливають на цей успіх, ми відзначили такі ключові аспекти: глобалізацію та зростання міжнародного студентського руху, репутацію та якість освітніх послуг, різноманітність освітніх програм та напрямків, міжнародне співробітництво та партнерство, а також фінансову підтримку та доступність освіти.

Забезпечення успіху міжнародних освітніх проектів вимагає стратегічного планування та управління. Освітні установи повинні активно працювати над підвищенням якості освітніх послуг, залученням висококваліфікованого персоналу та розвитком інноваційних підходів до навчання. Крім того, важливим є залучення і підтримка міжнародних студентів, забезпеченням їхнього комфорту та інтеграції у нове середовище.

Висвітлюючи ці чинники, ми розуміємо, що міжнародні освітні проекти можуть успішно функціонувати та просуватися на ринку освітніх послуг за умови адаптації до світових трансформацій, використання ефективних стратегій маркетингу та підтримки студентів.

Оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проектів з участю України показує позитивні результати. Україна має високий рівень освітніх закладів та наукових установ, що робить її привабливою для іноземних інвесторів. Країна активно співпрацює з міжнародними освітніми організаціями і отримує підтримку для розвитку освіти. Крім того, Україна пропонує доступність освіти для іноземних студентів та різноманітні стипендіальні програми.

Як оцінку інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проектів за участю України, можна визначити:

- Ринковий потенціал: Аналізується попит на освітні послуги та можливості розвитку у секторі освіти в цільових країнах. Оцінюються розмір ринку, динаміка зростання та конкуренція.
- Якість освітніх послуг: Оцінюється репутація українських освітніх закладів та програм, які беруть участь у проекті. Враховується рейтингові оцінки, акредитація, якість викладачів та методи навчання.
- Інноваційний потенціал: Аналізується ступінь інноваційності та сучасність освітніх програм та методик. Важливо враховувати наявність передових технологій, цифрових ресурсів та можливостей дистанційного навчання.
- Інфраструктура та ресурси: Оцінюється наявність необхідної інфраструктури (наприклад, лабораторій, бібліотек, спортивних комплексів) та доступу до високошвидкісного Інтернету. Також важливо враховувати наявність фінансових та людських ресурсів для реалізації проекту.
- Підтримка держави: Аналізується політична та законодавча підтримка розвитку освіти та інвестицій у цільовій країні. Важливо враховувати наявність програм державної підтримки, податкових пільг та інших стимулів для іноземних інвесторів.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

3.1. Визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України

Сучасна система вищої освіти в Україні стикається з численними викликами, зокрема фінансовими обмеженнями та потребою у модернізації інфраструктури та програм. Інвестиційна привабливість проєктів міжнародного партнерства може стати одним із шляхів розвитку системи вищої освіти в Україні, забезпечуючи доступ до нових ресурсів та експертизи.

1. Залучення міжнародних партнерів

Одним із ключових напрямів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України є залучення міжнародних партнерів. Це може бути досягнуто шляхом укладання угод та партнерських угод з визначеними закордонними установами. Співпраця з міжнародними партнерами дозволить залучити фінансові ресурси, технологічні знання та досвід, що сприятимуть модернізації системи вищої освіти в Україні.

Як ми вже могли побачити в минулому розділі, у нас є гідне міжнародне партнерство.

Крім того, протягом періоду з початку повномасштабного вторгнення в Україну вдалося розширити або встановити нові партнерства між європейськими та українськими університетами.

2. Покращення якості освіти

Щоб досягти підвищення якості освіти, важливо залучити міжнародних партнерів з визнаними академічними заслугами та науковими досягненнями. Співпраця з певними зарубіжними університетами, дослідницькими центрами та експертами дозволить впроваджувати нові навчальні методи, оновлювати

навчальні програми та лабораторні заняття, а також сприятиме обміну студентами та викладачами. Це позитивно позначиться на якості освіти в Україні і зробить її більш конкурентоспроможною на міжнародному рівні.

3. Створення інфраструктури для наукових досліджень

Інвестиційна привабливість проєктів міжнародного партнерства також пов'язана з розвитком інфраструктури для наукових досліджень. Залучення міжнародних партнерів може сприяти створенню сучасних наукових лабораторій, центрів технологій, дослідницьких інститутів та інших науково-технічних об'єктів. Це надасть студентам та викладачам можливість проводити високоякісні дослідження, працювати зі сучасним обладнанням та впроваджувати інноваційні технології.

4. Розвиток міжнародних програм обміну

Один з ефективних способів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України - це розвиток міжнародних програм обміну студентами та викладачами. Залучення студентів з інших країн до навчання в Україні та відправлення українських студентів на навчання за кордоном сприятиме обміну знаннями та культурному взаєморозумінню. Міжнародні програми обміну також сприятимуть побудові довгострокових партнерських зв'язків з іноземними університетами та організаціями, що забезпечить інвестиційну стабільність та довіру.

Академічна мобільність, як складова освіти, серйозно постраждала від глобальної епідемії. Внаслідок карантинних обмежень, міжнародна студентська мобільність та програми обміну у вищій освіті відчували радикальне скорочення. Пандемія суттєво змінила почуття приналежності, яке формується через синергію студентів та викладачів у академічній спільноті університетських кампусів. Порушення почуття належності та цінностей університету також має вплив на урбаністичне середовище, оскільки міжнародна студентська мобільність має значення й у сфері дипломатії, що впливає на розвиток міст, де розташовані університети та кампуси.

Міжнародне студентство є однією з найбільш постраждалих груп під час глобальної епідемії COVID-19. Невизначеність, що виникла внаслідок обмежень (таких як обмеження на поїздки, проблеми з житлом, незабезпеченість статусу іммігранта, безробіття тощо), змусила значну частину цих студентів переглянути свої очікування щодо подальшого кар'єрного розвитку.

Глобальна пандемія COVID-19 нерівномірно вплинула на всіх учасників вищої освіти. Наприклад, вона негативно позначилася на науковій та навчальній продуктивності жінок, молодих науковців і підірвала їхню мотивацію для проведення нових досліджень. Однак варто відзначити, що академічна кар'єра є довгостроковим процесом, який не завжди визначається короткостроковими труднощами.

Одним з факторів, який впливає на інвестиційну привабливість міжнародних партнерств, є професійна підготовка викладачів. Залучення міжнародних експертів та проведення спільних тренінгів, семінарів та майстер-класів можуть покращити професійний рівень викладачів, впровадити нові методи навчання та оновити підходи до оцінювання студентів. Це сприятиме покращенню якості освіти та підвищенню репутації українських університетів.

Ефективна підготовка викладачів є ключовим фактором для поліпшення якості освіти та зміцнення репутації університетів України в міжнародному просторі. Крім того, інвестиційна привабливість проектів міжнародного партнерства також пов'язана з ефективною підготовкою викладачів, яка дозволяє впроваджувати нові методи навчання та оновлювати підходи до оцінювання студентів.

Залучення міжнародних експертів до навчального процесу та проведення спільних тренінгів, семінарів та майстер-класів є ефективним способом підвищення професійного рівня викладачів. Міжнародні експерти можуть поділитися своїм досвідом, передати нові знання та навички, ознайомити зі світовими стандартами вищої освіти.

Проведення спільних тренінгів, семінарів та майстер-класів допомагає викладачам ознайомитися з інноваційними підходами до навчання,

використовувати сучасні технології та методики. Ці заходи надають можливість обмінюватися досвідом з колегами з інших країн, співпрацювати над спільними проектами та розвивати міжнародну наукову спільноту.

Удосконалення освітнього процесу включає впровадження нових методів навчання, що є важливим кроком у підвищенні його ефективності. Міжнародні експерти можуть поділитися своїми знаннями про сучасні підходи та методики, які успішно застосовуються у світовій освіті. Це охоплює активне навчання, проектну роботу, використання технологій у навчальному процесі, інтерактивні методи та багато іншого. Застосування цих методів допомагає залучити студентів до активної участі у навчанні, розвиває їх критичне мислення та творчі навички.

Також важливим аспектом професійної підготовки викладачів є оновлення підходів до оцінювання студентів. Міжнародні експерти можуть представити різноманітні методи оцінювання, що дозволяють зробити процес більш об'єктивним, справедливим та зорієнтованим на розвиток студентів. Наприклад, це можуть бути портфоліо оцінювання, практичні завдання, колективна робота та проекти. Зміна підходів до оцінювання сприяє розвитку навичок самооцінки та саморегуляції студентів, підвищує їх мотивацію до навчання та сприяє досягненню кращих результатів.

Розглянувши напрямки підвищення інвестиційної привабливості проектів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України, можна зробити таблицю:

Таблиця

Напрямки підвищення інвестиційної привабливості проектів

Назва	Причини	Вплив
-------	---------	-------

<p>Залучення міжнародних партнерів</p>	<p>Залучення іноземних студентів, міжнародне співробітництво і дослідження, підвищення міжнародного престижу, розвиток міжнародних контактів і мереж, посилення конкурентоспроможності, культурний обмін і розвиток міжкультурного розуміння</p>	<p>Дозволяє залучити іноземні інвестиції в систему вищої освіти, оскільки іноземні студенти сплачують плату за навчання, оплачують проживання, харчування та інші витрати; розширює можливості для спільних проєктів, грантів і дослідницької роботи, що можуть привернути інвестиції у сферу науки і освіти; збільшує їхню видимість і репутацію, що може залучити іноземних інвесторів, спонсорів та партнерів; допомагає розширити мережу партнерів і потенційних інвесторів, залучити нові можливості для співпраці і розвитку проєктів; збільшує ймовірність успіху проєктів міжнародного партнерства і привабливість для інвесторів; сприяє створенню сприятливого середовища для інвесторів, які цінують різноманітність і культурну відкритість.</p>
--	--	--

Покращення якості освіти	Привабливість для іноземних студентів, залучення іноземних інвестицій, підвищення репутації, зміцнення конкурентоспроможності, розширення академічних зв'язків, залучення видатних вчених та викладачів	Збільшує потік іноземних студентів, що приїжджають до України із цілями отримання якісної освіти, що у свою чергу приносить до країни інвестиції від платежів за навчання, проживання та інших витрат; іноземні інвестори, бачачи потенціал в українській системі вищої освіти, можуть бути зацікавлені вкладати кошти у відкриття дослідницьких центрів, співпрацю з університетами та інші проекти, що сприятимуть розвитку економіки країни; привертає видатних фахівців; відкривають можливості для студентів і викладачів України для обміну знаннями, дослідницької співпраці, спільних проектів
Створення інфраструктури для наукових досліджень	Привабливість для іноземних дослідників, залучення фінансування, розвиток інновацій та трансфер технологій, підвищення рейтингу і репутації, розвиток міжнародних наукових мереж	Зробить країну більш привабливою для міжнародних наукових партнерств; залучатиме увагу як вітчизняних, так і зарубіжних студентів, науковців та фахівців, що сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості проектів
Розвиток міжнародних програм обміну	Підвищення престижності і рейтингу вишів, розширення мережі міжнародних партнерів, сприяння міжнародним студентам, поглиблення міжкультурного розуміння, підтримка	Залучення інвестицій та привабливості для іноземних студентів, викладачів та дослідників; створює нові можливості для спільних проектів, досліджень та академічної співпраці;

	наукових та дослідницьких проєктів	підвищення доходів вищих навчальних закладів
--	------------------------------------	--

Складено автором за [39, 33, 40]

3.2. Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості.

У сучасному світі інвестиційна активність відіграє ключову роль у розвитку економіки. Інвестори постійно шукають можливості для отримання високої доходності своїх інвестицій. Однак, вибір проєктів для інвестування не є простим завданням, оскільки ризики та невизначеність є невід'ємною частиною інвестиційної діяльності. В цьому контексті розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості стає дуже важливим завданням.

Інвестиційна привабливість проєктів - це сукупність факторів, які впливають на рішення інвестора про вкладення коштів у певний проєкт. Ці фактори включають доходність, ризики, ліквідність, термін повернення інвестицій, стабільність політичного та економічного середовища тощо.

Академічна досконалість в контексті розробки проєктів означає використання наукових підходів, методів та критеріїв для оцінки та аналізу проєктів. Це допомагає зменшити невизначеність та підвищити обґрунтованість рішень щодо інвестування.

Оцінивши актуальну статистику щодо інвестиційної привабливості проєктів, можна розробити такі заходи:

1. Підвищення якості досліджень. Науково-дослідницькі проєкти повинні бути проведені з високою науковою обґрунтованістю та методологічною точністю. Це вимагає залучення досвідчених науковців та використання надійних джерел даних для забезпечення академічної досконалості.

2. Розробка бізнес-планів. Інвестори звертають увагу на чіткість та аргументованість бізнес-планів. Необхідно ретельно досліджувати ринкові умови, конкурентну ситуацію та потенційну прибутковість проєкту. Використання даних відомих джерел, таких як наукові дослідження, статистика та звіти ринку, допоможе забезпечити академічну досконалість бізнес-планів.

Розробка бізнес-планів є важливим етапом для будь-якого підприємства або підприємницького проєкту. Інвестори, які розглядають можливість фінансування проєкту, звертають особливу увагу на якість бізнес-плану. Для забезпечення успіху презентації проєкту перед потенційними інвесторами, бізнес-плани повинні бути чіткими, аргументованими та добре дослідженими.

Один з ключових аспектів при розробці бізнес-плану - це детальне вивчення ринкових умов. Це означає вивчення сегмента ринку, в якому планується діяльність, аналіз його поточного стану, тенденцій та прогнозів на майбутнє. Для отримання актуальної інформації можна користуватися різними джерелами, такими як наукові дослідження, статистика, звіти ринку, публікації експертів тощо. Ці дані допоможуть зрозуміти потреби ринку, конкурентну ситуацію, тренди та можливості для розвитку проєкту.

Детальне вивчення конкурентної ситуації також є важливим аспектом розробки бізнес-плану. Важливо визначити основних конкурентів, їхні переваги та недоліки, стратегії, які вони використовують. Це допоможе визначити конкурентні переваги власного проєкту і зрозуміти, як він може привернути та утримувати клієнтів.

Окрім того, при розробці бізнес-плану необхідно оцінити потенційну прибутковість проєкту. Це означає визначення прогнозованого обсягу продажі продукції або послуг, ціни на них, а також витрати, пов'язані з виробництвом і маркетингом. Для цього можна використовувати фінансові моделі, які враховують всі витрати і доходи протягом певного періоду часу.

Крім того, важливо дослідити ризики і виклики, пов'язані з ринковими умовами і конкурентною ситуацією. Інвестори цінують реалістичну оцінку ризиків і плани дій для їх управління. Наприклад, якщо ви плануєте ввести новий продукт

на насичений ринок, важливо врахувати конкуренцію, можливість зміни попиту або технологічних інновацій. Ретельне дослідження ризиків допоможе вам розробити стратегію, яка мінімізує негативні наслідки і забезпечує стабільність вашого проєкту.

3. Впровадження інновацій. Проєкти, що базуються на новаторських технологіях та ідеях, зазвичай привертають більше інвестиційного інтересу. Розробка нових продуктів, процесів або послуг, які відрізняються від існуючих на ринку, може бути основою для залучення інвесторів. При цьому слід забезпечити наукову обґрунтованість і економічну доцільність цих інновацій.

Впровадження інновацій є важливим елементом розвитку бізнесу та суспільства в цілому. Проєкти, які ґрунтуються на новаторських технологіях та ідеях, мають потенціал привернути більше інвестиційного інтересу, оскільки вони можуть принести значні переваги в порівнянні зі старими, встановленими способами виробництва, послуг або продуктів.

Розробка нових продуктів, процесів або послуг, які відрізняються від існуючих на ринку, може створити значні можливості для підприємства. Інвестори, які бачать потенціал у таких інноваціях, можуть бути більш схильними вкладати свої кошти в ці проєкти. Залучення інвесторів дозволяє забезпечити фінансову підтримку та необхідні ресурси для успішної реалізації інноваційних проєктів. Однак, для привертання інвестиційного інтересу до інноваційних проєктів необхідно забезпечити наукову обґрунтованість та економічну доцільність цих інновацій. Це означає, що проєкти повинні бути підтримані науковими дослідженнями, аналізом ринку та дослідженням конкурентоспроможності. Інвестори зазвичай оцінюють потенціал прибутковості та ризики, пов'язані з інноваційними проєктами, тому необхідно представити переконливі дані, що підтверджують цей потенціал.

4. Встановлення партнерств. Співпраця з академічними установами та дослідницькими центрами може підвищити інвестиційну привабливість проєктів. Спільні дослідження та розробка проєктів з академічними інституціями не лише

підвищують рівень наукової обґрунтованості, але й додають впевненості інвесторам щодо перспективності проєкту.

Встановлення партнерств з академічними установами та дослідницькими центрами має багато переваг для проєктів і може значно підвищити їх інвестиційну привабливість. Такі співпраці дозволяють поєднати сили і знання комерційних та наукових секторів, що створює синергетичний ефект і сприяє досягненню кращих результатів.

Однією з переваг співпраці з академічними інституціями є підвищення рівня наукової обґрунтованості проєктів. Академічні установи зазвичай мають високу експертизу у своїх галузях і проводять дослідження, що базуються на наукових методах. Спільні дослідження та розробка проєктів з такими установами дозволяють залучити цю експертизу і використати передові наукові знання для покращення проєкту. Це може включати спільні експерименти, аналіз даних, моделювання та інші наукові підходи, які допомагають зробити проєкт більш обґрунтованим та дослідженим.

Крім того, співпраця з академічними установами додає впевненості інвесторам щодо перспективності проєкту. Інвестори часто шукають проєкти, які мають наукову обґрунтованість та високий потенціал для успіху. Партнерство з академічними інституціями підтверджує, що проєкт підтримується дослідницькими експертами та має науковий фундамент. Це збільшує довіру інвесторів до проєкту і може сприяти залученню фінансування.

Партнерства з академічними установами можуть мати різні форми та включати різноманітні види співпраці. Деякі з них включають:

- **Спільні дослідницькі лабораторії:** У рамках партнерства можуть створюватися спільні дослідницькі лабораторії, де науковці з академічних установ та комерційні партнери працюють разом над спільними проєктами. Це дозволяє об'єднати ресурси, експертизу та обладнання для досягнення спільних наукових цілей.
- **Обмін експертами:** Партнерство може передбачати обмін науковцями, дослідниками та фахівцями між академічними установами та комерційними

підприємствами. Це дозволяє співробітникам отримувати нові знання, навички та перспективи, а також сприяє обміну ідеями та знаннями між різними секторами.

- **Співфінансування:** Партнерства можуть включати співфінансування проектів, де академічні установи та комерційні партнери спільно вкладають фінансові ресурси у дослідження та розробку. Це дозволяє зменшити фінансове навантаження на окремі сторони і забезпечити стабільну підтримку проекту.
- **Спільне використання інтелектуальної власності:** Партнерство може передбачати спільне використання інтелектуальної власності, такої як патенти, авторські права, технології та ноу-хау. Це дозволяє партнерам використовувати результати спільних досліджень для комерційних цілей та сприяє спільному розвитку інноваційних продуктів відображати ідеї та знання в патентах та комерційних продуктах.
- **Спільні грантові програми:** Академічні установи часто отримують гранти для проведення досліджень. Партнерство може передбачати спільне подання заявок на гранти та спільне виконання дослідницьких проектів. Це дозволяє поєднати ресурси та експертизу з метою досягнення більш значущих результатів.
- **Спільні конференції та семінари:** Партнерство може включати організацію спільних наукових конференцій, семінарів та інших подій, де науковці та фахівці з обох сторін мають можливість обмінюватися своїми дослідженнями, ідеями та результатами. Це сприяє створенню мережі зв'язків та сприяє подальшій співпраці.
- **Спільний доступ до ресурсів:** Партнерство може дозволяти комерційним партнерам отримувати доступ до академічних ресурсів, таких як бібліотеки, лабораторії та інфраструктура. Це може значно зменшити витрати на дослідження та розвиток і сприяти швидшому впровадженню інноваційних рішень на ринку.

5. Оцінка ризиків. Для залучення інвестицій необхідно провести об'єктивну оцінку ризиків, пов'язаних з проектом. Це включає врахування економічних, фінансових, технологічних та ринкових факторів. Використання академічних досліджень, аналізу статистики та економетричних методів може допомогти забезпечити більш об'єктивну оцінку ризиків та зробити проект більш привабливим для інвесторів.

Економічні ризики відображають зміни в економічному середовищі, такі як зміни у рівні заробітної плати, інфляція, курси валют, політичні та правові зміни тощо. Врахування цих ризиків допомагає уникнути непередбачених збитків, які можуть вплинути на фінансову стабільність проекту.

Фінансові ризики включають можливі зміни вартості капіталу, доступність кредитів, фінансову ліквідність та здатність проекту генерувати достатній прибуток для покриття витрат і погашення боргів. Аналіз цих ризиків допомагає зрозуміти фінансові перспективи проекту та його здатність привернути інвесторів.

Технологічні ризики пов'язані з використанням нових технологій, впровадженням інновацій та можливими проблемами з виробництвом або функціонуванням продукту. Врахування цих ризиків допомагає оцінити потенційні технічні проблеми, затримки у розробці або впровадженні нових технологій, можливі конкурентні переваги інших компаній тощо. Це дозволяє зробити належні корективи в планах проекту і забезпечити його успішну реалізацію.

Ринкові ризики пов'язані зі змінами вимог і смаків споживачів, конкуренцією на ринку, змінами у попиті та поданні, регулюванням у секторі тощо. Аналіз цих ризиків допомагає зрозуміти, наскільки успішним може бути впровадження проекту на ринку і як можна пристосувати його до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

6. Відкритість та прозорість. Важливим аспектом підвищення інвестиційної привабливості проектів є відкритість та прозорість в управлінні. Інвестори цінують доступ до достовірної інформації про фінансовий стан проекту, стратегію управління та процесу прийняття рішень.

Одним із ключових елементів відкритості є публікація результатів

досліджень. Коли проєкт здійснює наукові або технічні дослідження, важливо, щоб результати були доступні для ознайомлення. Це дозволяє інвесторам оцінити потенційні ризики та переваги проєкту на основі наукових даних.

Додатково, аудит фінансової звітності є іншим важливим аспектом прозорості. Інвестори очікують, що фінансові звіти будуть перевірені незалежними аудиторськими фірмами, щоб забезпечити їхню достовірність. Аудит допомагає перевірити, чи відповідають фінансові звіти стандартам та чи не має вони помилок або прихованих проблем.

Дотримання прозорих корпоративних стандартів також відіграє важливу роль у привабливості проєкту для інвесторів. Це означає, що компанія повинна мати чіткі процедури та правила, що регулюють управління, включаючи систему контролю і звітності. Інвестори хочуть бачити, що управління діє відкрито, ефективно і етично.

Підвищена відкритість та прозорість допомагають створити довіру серед інвесторів. Інвестори більш схильні інвестувати в проєкти, де існує відкритість та прозорість в управлінні. Вони відчувають більшу впевненість в своїх інвестиціях, коли мають доступ до достовірної інформації про фінансові показники проєкту, його стратегію та процеси прийняття рішень.

Одним з основних переваг відкритості та прозорості є можливість інвесторів бути активною стороною в управлінні проєктом. Якщо інвестори мають доступ до важливої інформації, вони можуть брати участь у прийнятті стратегічних рішень, вносити пропозиції та давати рекомендації. Це сприяє побудові партнерських відносин між проєктною командою та інвесторами, а також збільшує ймовірність успіху проєкту.

Крім того, відкритість і прозорість допомагають залучити нових інвесторів. Коли проєкт має добре встановлену систему звітності та надає достовірну інформацію про свою діяльність, це створює позитивне враження про проєкт серед потенційних інвесторів. Інвестори шукають проєкти, які демонструють прозорість і готовність співпрацювати з ними на рівних умовах.

Висновки до розділу 3

Визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України є важливим завданням для розвитку сучасної освітньої системи країни. Залучення міжнародних партнерів, покращення якості освіти, створення інфраструктури для наукових досліджень, розвиток міжнародних програм обміну та професійна підготовка викладачів - це ключові напрями, які допоможуть залучити нові ресурси, експертизу та підвищити конкурентоспроможність української вищої освіти на міжнародному рівні.

Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості є важливим завданням для залучення інвесторів. Актуальна статистика свідчить про зменшення глобальних прямих іноземних інвестицій у зв'язку з нестабільністю економічного середовища. Проте, країни з високим рівнем академічної досконалості та інноваційного потенціалу продовжують приваблювати інвестиції. Україна також звертає увагу на розвиток інвестиційної привабливості та залучення прямих іноземних інвестицій.

Для підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості, необхідно активно розвивати науково-дослідницьку сферу, стимулювати інноваційні проєкти та сприяти їх комерціалізації. Також важливо забезпечити стабільність економічного та політичного середовища, підвищувати доходність та зменшувати ризики для інвесторів.

Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості на принципах академічної досконалості вимагає комплексного підходу та співпраці між урядом, бізнес-середовищем та академічними установами. Тільки шляхом поєднання наукових підходів, інноваційного потенціалу та стабільного економічного фундаменту можна забезпечити успішну реалізацію проєктів та привернення інвестицій.

Оцінивши актуальну статистику щодо інвестиційної привабливості проєктів, можна розробити такі заходи:

- Підвищення якості досліджень;
- Розробка бізнес-планів;

- Впровадження інновацій;
- Встановлення партнерств;
- Оцінка ризиків;
- Відкритість та прозорість.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі вирішено всі поставлені завдання, які спрямовані на формування інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України.

За результатами проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки:

На основі опрацювання літературних джерел визначено зміст та чинники міжнародної проєктної діяльності, зокрема, узагальнено, що результатом проєктної діяльності часто має стати розробка інновацій. Інноваційна діяльність і проєктна діяльність достатньо пов'язані, оскільки мають схожі цілі і часто здійснюються на схожих засадах. Останнім часом помітні трансформації відбуваються в декількох сферах, зокрема в системі вищої освіти, де помітно зростає кількість проєктів міжнародного партнерства. Це є позитивним явищем, оскільки може слугувати покращенню роботи національної інноваційної системи.

Проведене аналіз методичних аспектів оцінювання інвестиційної привабливості міжнародного проєкту надає можливість визначити, що процедура оцінювання проєктів має спільні риси із процедурою оцінювання інших економічних систем, але проєкт відрізняється необхідністю аналізу обсягу бюджету та наростання витрат за проєктом; тривалість проєкту; ресурсний потенціал організації для виконання проєкту; інноваційних ризиків проєкту.

Розглянуто особливості забезпечення інвестиційної привабливості міжнародного проєкту, що надає можливість стверджувати про наявність потреби використання комплексного підходу при управлінні інвестиційними проєктами міжнародного рівня, що дозволить забезпечити баланс інтересів інвесторів проєкту, держави та громад.

Міжнародні освітні проєкти в умовах світових трансформацій мають великий потенціал комерційного успіху. Аналізуючи чинники, що впливають на цей успіх, ми відзначили такі ключові аспекти: глобалізацію та зростання міжнародного студентського руху, репутацію та якість освітніх послуг, різноманітність освітніх

програм та напрямків, міжнародне співробітництво та партнерство, а також фінансову підтримку та доступність освіти.

Забезпечення успіху міжнародних освітніх проєктів вимагає стратегічного планування та управління. Освітні установи повинні активно працювати над підвищенням якості освітніх послуг, залученням висококваліфікованого персоналу та розвитком інноваційних підходів до навчання. Крім того, важливим є залучення і підтримка міжнародних студентів, забезпеченням їхнього комфорту та інтеграції у нове середовище.

Висвітлюючи ці чинники, ми розуміємо, що міжнародні освітні проєкти можуть успішно функціонувати та просуватися на ринку освітніх послуг за умови адаптації до світових трансформацій, використання ефективних стратегій маркетингу та підтримки студентів.

Оцінювання інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів з участю України показує позитивні результати. Україна має високий рівень освітніх закладів та наукових установ, що робить її привабливою для іноземних інвесторів. Країна активно співпрацює з міжнародними освітніми організаціями і отримує підтримку для розвитку освіти. Крім того, Україна пропонує доступність освіти для іноземних студентів та різноманітні стипендіальні програми.

Як оцінку інвестиційної привабливості міжнародних освітніх проєктів за участю України, можна визначити:

- Ринковий потенціал: Аналізується попит на освітні послуги та можливості розвитку у секторі освіти в цільових країнах. Оцінюються розмір ринку, динаміка зростання та конкуренція.
- Якість освітніх послуг: Оцінюється репутація українських освітніх закладів та програм, які беруть участь у проєкті. Враховується рейтингові оцінки, акредитація, якість викладачів та методи навчання.
- Інноваційний потенціал: Аналізується ступінь інноваційності та сучасність освітніх програм та методик. Важливо враховувати наявність передових технологій, цифрових ресурсів та можливостей дистанційного навчання.
- Інфраструктура та ресурси: Оцінюється наявність необхідної інфраструктури

(наприклад, лабораторій, бібліотек, спортивних комплексів) та доступу до високошвидкісного Інтернету. Також важливо враховувати наявність фінансових та людських ресурсів для реалізації проекту.

- Підтримка держави: Аналізується політична та законодавча підтримка розвитку освіти та інвестицій у цільовій країні. Важливо враховувати наявність програм державної підтримки, податкових пільг та інших стимулів для іноземних інвесторів.

Визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості проєктів міжнародного партнерства в системі вищої освіти України є важливим завданням для розвитку сучасної освітньої системи країни. Залучення міжнародних партнерів, покращення якості освіти, створення інфраструктури для наукових досліджень, розвиток міжнародних програм обміну та професійна підготовка викладачів - це ключові напрями, які допоможуть залучити нові ресурси, експертизу та підвищити конкурентоспроможність української вищої освіти на міжнародному рівні.

Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості є важливим завданням для залучення інвесторів. Актуальна статистика свідчить про зменшення глобальних прямих іноземних інвестицій у зв'язку з нестабільністю економічного середовища. Проте, країни з високим рівнем академічної досконалості та інноваційного потенціалу продовжують приваблювати інвестиції. Україна також звертає увагу на розвиток інвестиційної привабливості та залучення прямих іноземних інвестицій.

Для підвищення інвестиційної привабливості проєктів на принципах академічної досконалості, необхідно активно розвивати науково-дослідницьку сферу, стимулювати інноваційні проєкти та сприяти їх комерціалізації. Також важливо забезпечити стабільність економічного та політичного середовища, підвищувати доходність та зменшувати ризики для інвесторів.

Розробка заходів з підвищення інвестиційної привабливості на принципах академічної досконалості вимагає комплексного підходу та співпраці між урядом, бізнес-середовищем та академічними установами. Тільки шляхом поєднання наукових підходів, інноваційного потенціалу та стабільного економічного фундаменту можна

забезпечити успішну реалізацію проєктів та привернення інвестицій.

Оцінивши актуальну статистику щодо інвестиційної привабливості проєктів, можна розробити такі заходи:

- Підвищення якості досліджень;
- Розробка бізнес-планів;
- Впровадження інновацій;
- Встановлення партнерств;
- Оцінка ризиків;
- Відкритість та прозорість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: Підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. К.: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
2. Блага Н.В. Управління проектами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
3. Мохонько І.П, Довгань Л. Є., Малик Г.А. Управління проектами. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
4. Уйсімбаєва М. Проектна діяльність: теоретичні аспекти. Витоки педагогічної майстерності. 2014. Випуск 13. С. 258-263.
5. Кропельницька С. О. та ін. Проектна діяльність як інноваційний тренд розвитку Університету 4.0. Стратегія післядипломної освіти для сталого розвитку: колект. моногр. За заг. ред. Н.М. Рідей, Л.М. Панченко. URL: https://www.researchgate.net/publication/346966164_Proektna_dialnist_ak_innovacijnij_trend_rozvitku_Universitetu_40.
6. Ізбаш С. С. Проектна діяльність як фактор соціально-професійної адаптації студентів педагогічного університету. Мелітополь: Мелітопольський державний педагогічний університет, 2007. 290 с.
7. Бринь П.В. Особливості класифікацій інвестиційних ресурсів. Вісник Харківського Національного Університету ім. Каразіна. Економічна серія. Харків: ХНДУ, 2002. № 564. С. 175–178.
8. Бушуєв С.Д., Бушуєва Н.С. Управління проектами: Основи професійних знань та система оцінки компетентності проектних менеджерів. Київ: ІРІДУМ, 2006. 208 с.
9. Онищенко В.О., Редкін О.В., Комеліна О.В. Управління проектами. Теорія і практика професійного управління бізнес-проектами та програмами розвитку. Ч. 1. Загальна характеристика проектного та мультипроектного менеджменту: підручник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 284 с.
10. Пересада А.А., Майорова Т.В., Ляхова О.О. Проектне фінансування: підручник. Київ: КНЕУ, 2005. 736 с.

11. Флис І., Степований В. Чинники середовища інноваційних проєктів із виробництва біодизелю в аграрних підприємствах. *International Academy Journal Web of Scholar*. 2019. 8(38), Vol.1. с. 38-43
12. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Управління науковими проєктами: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2019. 432 с.
13. Ферлій В.В. Сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства» та його види. *Ефективна економіка*. 2010. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=262>.
14. Усов М.А. Сутність інвестиційної привабливості, як напрям залучення інвестиційних ресурсів. *Ефективна економіка*. 2018. № 8. URL:
15. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6500>
16. Буднікова Ю.В, Таряник О.М. Інвестиційна привабливість як економічна категорія. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 2. Т. 1. С. 125-128.
17. Задорожна Я.С. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів / Задорожна Я.С., Дядечко Л.П. *Інвестиції: практика та досвід*. 2007. № 2. С. 32–35.
18. Рзаєв Г. І., Вакулова В. О. Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 1. С. 141 – 149.
19. Скалюк Р. В., Лоїк О. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 1. С. 115-122.
20. Ковальчук Т. М., Вергун А.І. Привабливість інвестиційного проєкту як об'єкт фінансового аналізу. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5948>.
21. Гайдуцький А.П. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. Оцінка інвестиційної привабливості економіки. *Економіка і прогнозування*. 2004. № 3. С. 119-128.

22. Романчук А.Л. Оцінка інвестиційної привабливості як необхідний елемент управління фінансово-економічною безпекою. Матер. VIII Міжнар. наук.-прак. конф. «Обліково-аналітичне забезпечення системи фінансово-економічної безпеки: інформаційно-комунікаційні технології та антикорупційний менеджмент». 2019. URL: <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/2369>.
23. ЮНЕСКО URL: <https://www.unesco.org/en>
24. International Association of Universities URL: <https://www.iau-aiu.net/>
25. The European University Association URL: <https://www.eua.eu/news/835:european-university-association-statement-on-ukraine.html>
26. QS World University Rankings 2022 URL: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2022>
27. МОШ URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/mizhnarodna-dilnist/partneri-z-rozvitku>
28. European Parliament URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729318/EPRS_ATA\(2022\)729318_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729318/EPRS_ATA(2022)729318_EN.pdf).
29. Erasmus+ URL: https://monprojet.erasmusplus.fr/docs/documents/20220804_annex_ukraine_guidance_for_implementation_153.pdf.
30. Erasmus+ URL: https://monprojet.erasmusplus.fr/docs/documents/20220804_annex_ukraine_guidance_for_implementation_153.pdf.
31. COMMISSION RECOMMENDATION (EU) 2022/554 of 5 April 2022 on the recognition of qualifications for people fleeing Russia's invasion of Ukraine URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0554&from=EN>.
32. European University Association URL: https://eua.eu/downloads/publications/briefing_impact%20of%20the%20russi

- an%20federations%20invasion%20of%20ukraine%20on%20the%20ukrainian%20higher%20education%20sector.pdf. С. 6
33. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с.
 34. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. Міністерство фінансів України URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>
 35. Європейська Бізнес Асоціація URL: <https://eba.com.ua/u-2023-rotsi-investytsijne-seredovyshe-v-ukrayini-serjozno-ne-pokrashhytsya-yakshhonne-zminytsya-sytuatsiya-na-fronti/>
 36. OP.ua URL: <https://op.ua/news/osvita-v-ukraini/yakist-osvitnih-poslug-v-umovah-viyni-rezultati-opituvannya>
 37. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: виклики воєнного часу : [Електронний ресурс] : тези доп. XIV Міжнар. бізнес-форуму (Київ, 23 берез. 2023 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. – 197 с. – Укр., пол. та англ. мовами.
 38. Investment Report 2022 URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2022> World Investment Report 2022
 39. European University Association URL: https://eua.eu/downloads/publications/presentation_support%20to%20ukrainian%20he_vers20-09-2022.pdf. С. 4.
 40. Hari, A., Nardon, L., & Zhang, H. (2023). A transnational lens into international student experiences of the COVID-19 pandemic. *Global Networks*, 23(1), 14–30. <https://doi.org/10.1111/glob.12332>.